Yashwant Shikshan Sanstha's

MIRAJ MAHAVIDYALAYA, MIRAJ

(Arts, Commerce & Science)

NAAC 'B' Grade 2.53 CGPA (2019)

795/1/A, Budhgaonkar Mala, Near Govt. Milk Dairy,
Miraj - 416 410. Tel.: (0233) 2211919.

Email : mirajmahavidyalayamiraj@gmail.com
Web.: www.miraj_mahavidyalaya.org.in

Prospectus

Senior College

2024-25

।। ज्ञानम् परम् दैवतम्।।

यशवंत शिक्षण संस्था, सांगली (कुपवाड) संचलित

मिरज महाविद्यालय, मिरज

कला, वाणिज्य व विज्ञान

७९५ /१/अ, शासकीय दूध डेअरी शेजारी, बुधगांवकर मळा, मिरज. ४१६४१०

प्रास्ताविक :

यशवंत शिक्षण संस्था, सांगली (कुपवाड)

'ज्ञानाचा दिवा' घरोघरी लावून सुसंस्कृत समाज निर्मितीसाठी सुसंस्काराचा झरा अखंड वाहत रहावा या उदात्त हेतूने महाराष्ट्र राज्य स्थापना वर्षात स्व. यशवंतरावजी चव्हाण यांच्यावरील अढळ निष्ठेने दि. २७ नोव्हेंबर १९६० रोजी सांगली येथे 'यशवंत शिक्षण संस्था, सांगली' या संस्थेची स्थापना थोर स्वातंत्र्य सेनानी कै. देशभक्त आर. पी. पाटील (आण्णा) यांच्या प्रेरणेने व मार्गदर्शनाने करण्यात आली. सामाजिक, राजकीय व सहकार अशा बहुविध क्षेत्रात एक लोकमान्य, राज्यमान्य व स्वच्छ चारित्र्याची व्यक्ती म्हणून आर. पी. आण्णांनी ख्याती मिळविली. ग्रामीण समाजाला शिक्षण देऊन त्याला खऱ्या अर्थाने साक्षर बनविण्याचे काम आण्णांनी अंगिकारुन 'यशवंत शिक्षण संस्थेची स्थापना केली. आण्णांच्या कार्याचे चिरंतन स्फूर्तीदायक व सजीव स्मारक म्हणजेच 'यशवंत शिक्षण संस्था' होय.

मिरज महाविद्यालय, मिरज (कला, वाणिज्य व विज्ञान)

मिरज शहर आणि मिरज तालुक्याच्या पूर्व भागातील ग्रामीण विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सोय व्हावी व त्यांना दर्जेदार शिक्षण देवून सक्षम बनवावे या उद्देशाने मिरज विधानसभा मतदार संघाचे माजी. आम. प्रा. शरद पाटील यांनी कला, विज्ञान व वाणिज्य विद्याशाखा असलेले महाविद्यालय जून १९९३ पासून शासन मान्यतेने सुरु केले. कला व विज्ञान या दोन विद्याशाखा असलेले महाविद्यालय हिंदुधर्मशाळेच्या आवारात सुरु झाले. सुरुवातीची काही वर्षे हिंदुधर्मशाळेच्या इमारतीत भौतिक गैरसोयी असूनही तरुण व उत्साही अध्यापकांनी विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी केलेले प्रयत्न व प्रशासनाच्या सहकार्यामुळे अल्पावधीत हे महाविद्यालय नावारुपाला आले. या महाविद्यालयातून कला व विज्ञान शाखांच्या पदव्या घेतलेले अनेक युवक–युवती समाजाच्या वेगवेगळ्या क्षेत्रात उत्तमप्रकारे काम करत आहेत.

महाराष्ट्र शासनाने मिरज शहरातील बुधगांवकर मळा येथील साडे तीन एकर जमीन महाविद्यालयासाठी उपलब्ध करुन दिली. त्या जमिनीवर संस्थेने कर्ज काढून इमारत बांधली व २००५ सालापासून स्वमालकीच्या दिमाखदार इमारतीत महाविद्यालयाचे कामकाज सुरु झाले.

देशातील शैक्षणिक महाविद्यालयांचे मुल्यांकन करणाऱ्या नॅक या संस्थेकडून सन २०१९ साली तिसऱ्या वेळेस पुनर्मुल्यांकन होऊन महाविद्यालयास 'B+' मानांकन मिळाले.

प्रारंभीच्या काळात सुरु न होवू शकलेला वाणिज्य विभाग विद्यार्थ्यांच्या आग्रही मागणीमुळे सन २०१६–१७ पासून विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यात आलेला आहे.

Vision:-
"To make the institute a leading center by imparting quality education with special emphasis on overall development of students"

Mission :-
"We the founder members of this institution have undertaken the work of spreading education with firmest conviction and trust that education is the only energy that brings about the physical, moral and ethical regeneration of all kinds of backward societies and raises them up to the sustainable level with the help of advanced technoligies"

Gools:-
1) To inculcate best human values through education. among students..
2) To make the students responsible citizens of the nations through education
3) To impart and foster national and secular values. among the students.
4) To develop creativity among students through the study of Art, literature, and Cultural studies
5) To creat ecological and environmental awareness through education among students.

महाविद्यालयाची वेळ :

कला व वाणिज्य वर्ग : सकाळी ७.३०
विज्ञान वर्ग : सकाळी ११.००
कार्यालयाची वेळ : सकाळी १०.०० ते १.३० व दुपारी २.०० ते ५.००
आर्थिक व्यवहाराची वेळ : सोमवार ते शनिवार सकाळी १०.०० ते दुपारी १.३०
ग्रंथालयाची वेळ : सकाळी ८.०० ते सांयकाळी ५.००

प्रवेशाबाबतचे नियम :

टीप : – कोणत्याही वर्गात प्रवेश देण्याबाबतचे अथवा प्रवेश नाकारण्याचे अधिकार प्राचार्याना राहतील.
महाविद्यालयात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे अर्ज स्वीकारुन विद्यापीठ, महाराष्ट्र शासन यांच्या नियमाप्रमाणे गुणवत्तेवर आधारीत आणि आरक्षणचे नियम पाळून प्रवेश दिला जाईल.
याचे निकष पुढीलप्रमाणे –

नं.	प्रवर्ग (Category) I	आरक्षण प्रमाण
१)	अनुसूचित जाती (S.C)	१३%
२)	अनुसूचित जमाती (S.T)	७%
३)	विमुक्त जाती "A" (१४ तशाच प्रकारच्या जाती V.J.A.)	३%
४)	भटक्या जमाती 'B' (N.T.B)	२.५%
५)	भटक्या जमाती 'C' (N.T.C)	३.५%
६)	भटक्या जमाती 'D' (N.T.D) (वंजारी आणि तशाच प्रकाच्या)	२%
७)	S.B.C. विशेष मागास प्रवर्ग	२%
८)	इतर मागास वर्गीय (O.B.C.)	१९%
९)	E.W.S.	१०%
	एकूण	६२%

नं.	प्रवर्ग (Category) II	आरक्षण प्रमाण
अ)	१) शहरामध्ये बदलून आलेल्या कर्मचाऱ्यांचा पाल्यांना २) संरक्षण खात्यातील कर्मचाऱ्यांचे पाल्य ३) स्वातंत्र्य सैनिकांचे पाल्य आणि सेवानिवृत्त संरक्षण सेवेतील कर्मचारी ४) नैसर्गिक आपत्तीग्रस्त ५) विकलांग मुळे	०५%
ब)	क्रिडा आणि सांस्कृतिक क्षेत्रात नैपुण्य संपादन करणारे	०२%
क)	महाविद्यालय व्यवस्थापन	०५%
	एकूण	१२%
	प्रवर्ग (Category) III	
	खुली गुणवत्ता	२६%
	एकूण	१००%

मिरज महाविद्यालय, मिरज

NEP राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण

शिवाजी विद्यापीठ संदर्भ क्रमांक

१) विद्यापीठ अनुदान आयोग विनिमय २०२३ दि. ११-०४-२०२३
२) महाराष्ट्र शासन परिपत्रक क्र संकीर्ण २०२४। प्र कं ०८/ वि, शि. - ३ दि. ०८-०२-२०२४ नुसार
३) शिवाजी विद्यापीठ / संलग्नता/ टी-२ No. १४७७ १३/५/२४ या पत्रान्वये विज्ञान, मानव्य (कला) व वाणिज्य शाखेच्या पदवी अभ्यासक्रमासाठी शैक्षणिक वर्ष - २०२४-२५ व पद्व्युत्तर विभागासाठी - २०२३-२४ पासून NEP system लागु केली आहे.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०

विद्यापीठ अनुदान आयोग, महाराष्ट्र शासन व शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर यांनी वेळोवेळी पारित केलेल्या परिपत्रकानुसार विद्यापीठ अधिकार मंडळानी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार नवीन शैक्षणिक नियमावलीस मंजूरी दिली आहे. सदर नियमावली शिवाजी विद्यापीठाने शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून प्रत्यक्षात लागू केली आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोग विनिमय २०२३ दि. ११-०४-२०२३ व महाराष्ट्र शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण २०२४/प्र कं ०८/वि शि-३ दि. ०८-०२-२०२४ नुसार विद्यापीठ संलग्नीत महाविद्यालयाची प्रवेश पुस्तिका तयार करण्याकरिता नियमावली तयार केली आहे. सदर नियमावलीच्या अधिन राहून प्रथम वर्ष बी. ए. / बी. कॉम /बी. एस्सी या वर्गाच्या आराखड्या - मध्ये शासनाने व विदयापीठाने सुचविलेल्या नियमाप्रमाणे बदल करण्यात आलेले आहेत.

विद्यापीठाने दिलेल्या आराखड्यानुसारच प्रत्येक विद्याशाखेसाठी शासन व विद्यापीठ मान्य विषयासाठीची आराखडे तयार करून सदर माहिती पुस्तीके मध्ये समाविष्ठ करण्यात आले आहेत. प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी माहिती पुस्तीकेत दिलेल्या आराखड्याचा गांभीर्यानी अभ्यास करून आपला प्रवेश निश्चित करावा. नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० (NEP २०२०) बाबतीत विद्यार्थ्यांच्या कोणत्याही स्वरूपाच्या शंकेचे व अडचणीचे निराकरण करण्यासाठी महाविद्यालयात शासन नियमानुसार NEP CELL आस्तित्वात आहे. आपल्या शंका व अडचणी संदर्भात विद्यार्थ्यांनी NEP CELL सदस्यांशी संपर्क साधावा, NEP CELL अध्यक्ष व सदस्यांची फोन नंबर खाली देणेत आले आहेत.

संपर्कसाठी मो. नं.

१	प्राचार्य डॉ. ए. आर. जाधव	अध्यक्ष	७०२०२३६२४१
२	डॉ. श्रीमती एस्. पी. पाटील	सदस्य	९८२२०२०२२५
३	श्रीमती एस्. पी. पाटील	सदस्य	८९९९५७८८६३
४	प्रो. डॉ. एस्. ए. जमादार	सदस्य	९८५०५८८४३५
५	प्रो. डॉ. व्ही. व्ही. चौगुले	सदस्य	९९६०१६८६६६
६	डॉ. आर. डी. जेऊर	सदस्य	९२२६७८०१३१

प्रवेश क्षमता आणि पात्रता

वर्ग	प्रवेश क्षमता			पात्रता
	अनुदानित	विनाअनुदानित	एकूण	
B.A. I	120	120	240	१२ वी कला/ तत्सम उत्तीर्ण
B.A. II	120	120	240	B.A. I उत्तीर्ण / ATKT
B.A. III	120	---	120	B.A. II उत्तीर्ण / ATKT
B.Sc. I	120	120	240	१२ वी विज्ञान/ तत्सम उत्तीर्ण
B.Sc. II	120	120	240	B.Sc.I उत्तीर्ण / ATKT
B.Sc. III	120	120	240	B.Sc.II उत्तीर्ण / ATKT
B.Com. I	—	120	120	१२ वी वाणिज्य तत्सम उत्तीर्ण
B.Com. II	—	120	120	B.Com.I उत्तीर्ण / ATKT
B.Com. III	---	120	120	B.Com.II उत्तीर्ण / ATKT

National Education Policy

कलाशाखा

बी.ए. भाग १ प्रवेश क्षमता (१२० + १२० = २४०)

१) खालील विषयांच्या ग्रुपप्रमाणे बी.ए. भाग १ चे प्रवेश देण्यात येतील.

२) प्रत्येक ग्रुपमध्ये विद्यार्थी संख्या मर्यादित आहे. त्यामुळे विषय प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यास इच्छाप्रमाणे व पात्रतेप्रमाणे मिळतील.

३) एकदा निवडलेल्या ग्रुप अथवा विषय कोणत्याही परिस्थितीत बदलून मिळणार नाही.

४) प्रवेशाबाबत प्राचार्य व प्रवेश समितीचा निर्णय अंतीम राहील.

५) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार शिवाजी विद्यापीठाने दिलेल्या श्रेयांक आराखड्यानुसार प्रवेश दिले जातील.

B.A. I Semi : I & II

SEM Level	Courses			OE	VSC/SEC	AEC/VEC/ IKS	OJT/FP/ CEP/CC/RP	TOTAL Credits	
	Courses I	Courses II	Courses III						
SEM I & SEM II	Marathi (4)	History (4)	Economis (4)	Sem-I OE-I (2)	Sem-I SEC-I (2)	Sem-I AEC-I (2) IKS-I (2)	Sem-I (2)	Sem-I (22)	UG Certificate 44
	Hindi (4)	Geography (4)	Sociology (4)						
	English (4)	Psychology (4)	Political Science (4)	Sem-II OE-II (2)	Sem-II SEC-II (2)	Sem-II AEC-II (2) VEC (2)	Sem-II (2)	Sem-II (22)	UG Certificate 44
	Geography (4)	English (4)	Ardhamagadhi (4)						

National Education Policy
विज्ञान शाखा
बी.एस्सी. भाग १ प्रवेश क्षमता (१२० + १२० = २४०)

बी.एस्सी. भाग १ चे प्रवेश खालील नियमांच्या अधिन राहून निश्चित करण्यात येतील.

१) खालील विषयांच्या ग्रुपप्रमाणे बी.एस्सी भाग १ चे प्रवेश देणेत येतील.
२) प्रत्येक ग्रुपमधील विद्यार्थी संख्या मर्यादित असल्याने प्रथम प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यास इच्छुक असलेल्या ग्रुपमध्ये प्रवेश मिळेल.
३) प्रत्येक ग्रुपची कमाल मर्यादा पुर्ण झाल्यानंतर संबधीत ग्रुपमध्ये प्रवेश दिला जाणार नाही.
४) ज्या ग्रुपची कमाल मर्यादा पुर्ण झाली नसेल त्या ग्रुपमध्ये विद्यार्थ्यांना त्यांच्या इच्छेनुसार संबधीत ग्रुपची कमाल मर्यादा पुर्ण होई पर्यंतच प्रवेश दिला जाईल.
५) प्रत्येक विद्यार्थ्यांस बी.एस्सी. भाग १ साठी खालील पैकी एक ग्रुप निवडावा लागेल.
६) Computer Science हा विषय निवडलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी तो विषय तीन वर्षासाठी सक्तीचा राहील.
७) प्रवेशाबाबत प्राचार्य व प्रवेश कमिटीचा निर्णय अंतिम राहील.
८) बी.एस्सी भाग १ साठी खालील प्रमाणे विषयांचे ग्रुप राहतील.
९) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार शिवाजी विद्यापीठाने दिलेल्या श्रेयांक आराखड्यानुसार प्रवेश दिला जाईल.

Sr. No.	Subject Group Discipline Specific Core Course (DSC)			Open Elective COE	IKS/ VEC
	DSC - I	DSC - II	DSC - III		
1	Physics	Chemistry	Mathematics		
2	Physics	Chemistry	Statistics	SEM -I	SEM - I
3	Physics	Statistics	Computer Science	OE - I	Generic Iks
4	Mathematics	Statistics	Computer Science		
5	Chemistry	Microbiology	Botany		
6	Chemistry	Botany	zoology		
7	Botany	Zoology	Microbiology	SEM -II	SEM - II
8	Chemistry	Microbiology	Zoology	OE - II	VEC - I
9	Chemistry	Botany	Computer Science		Democracy
10	Chemistry	Microbiology	Computer Science		Election
11	Botany	Microbiology	Computer Science		and
12	Physics	Microbiology	Botany		Constitution

* SEM-I - OE-I and SEM-II-OE-II is compulsory
* SEM-I - Generic Iks is compulsory
* SEM-II - VEC-I-Democracy, Election and constitution is compulsory.

Along with above three Discipline Specific Core Course Following Subjects are compulsory.	
SEM - I	SEM - I
1) OE - I	1) OE - II
2) Generic IKS	2) VEC - I Democracy Election & Constituian

National Education Policy

वाणिज्य शाखा

बी. कॉम भाग १ चे प्रवेश खालील नियमांच्या अधिन राहून B.Com - I **प्रवेश निश्चित करण्यात येतील.**

१) खालील विषयांच्या ग्रुपप्रमाणे बी. कॉम भाग १ चे प्रवेश देणेत येतील.

२) प्रवेश ग्रुपमधील विद्यार्थी संख्या मर्यादित असल्याने प्रथम प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यास इच्छुक असलेल्या ग्रुपमध्ये प्रवेश मिळेल.

३) प्रत्येक विद्यार्थ्यास बी.कॉम भाग १ साठी खालील पैकी एक ग्रुप निवडावा लागेल. एकदा निवडलेला ग्रुप कोणत्याही परिस्थीतीत बदलून दिला जाणार नाही.

४) प्रवेशाबाबत प्राचार्य व प्रवेश कमिटीचा निर्णय अंतिम राहील.

५) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार शिवाजी विद्यापीठाने दिलेल्या श्रेयांक आराखड्यानुसार प्रवेश दिला जाईल.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

NEP-2020 (2.0): Credit Framework for UG (BA) Programmes under Faculty of HUMANITIES

SEM (Level)	COURSES			OE	VSC/ SEC	AEC/ VEC / IKS	OJT/FP/CEP/ CC/RP	Total Credits	Degree/Cum. Cr. MEME
	Course-1	Course-2	Course-3						
SEM I (4.5)	DSC-I (4)	DSC-I (4)	DSC-I (4)	OE-1 (2)	SEC-I (2)	AEC - ENG - I (2) IKS Generic (2)	CC (2)	22	UG Certificates 44
SEM II (4.5)	DSC-II (4)	DSC-II (4)	DSC-II (4)	OE-2 (2)	SEC-II (2)	AEC – ENG – II (2) VEC – DEC (2)	CEP (2)	22	
Credits	4+4=8	4+4=8	4+4=8	2+2=4	2+2=4	4+4=8	2+2=4	44	Exit Option: 4 credit Skill/NSQF/Internship
	MAJOR		MINOR						
	MAJOR	ELECTIVE							
SEM III (5.0)	MAJOR -III (4) MAJOR –IV (4)	-	MINOR- (4)	OE-3 (2)	VSC- I (2) SEC III (02)	AEC - ENG - III (2) IKS Specific (2)	-	22	UG Diploma 88
SEM IV (5.0)	MAJOR -V (4) MAJOR -VI (4)	-	MINOR- (4)	OE-4 (2)	VSC- II (2) SEC IV (02)	AEC - ENG - IV (2) VEC - EVS (2)	-	22	
Credits	8+8=16		4+4=8	2+2=4	4+4=8	4+4=8	-	44	Exit Option: 4 credit Skill/NSQF/Internship
SEM V (5.5)	MAJOR -VII (4) MAJOR -VIII (4) MAJOR -IX (2)	MAJOR-EL-1 (4)	MINOR- (4)	OE-5 (2)	-	-	FP – (02)	22	UG Degree 132
SEM VI (5.5)	MAJOR -X (4) MAJOR -XI (4) MAJOR -XII (2)	MAJOR-EL-1I (4)	MINOR- (4)	-	-	-	OJT - (04)	22	
Credits	10+10=20	4+4=08	4+4=08	2+0=2	-	-	2+4=6	44	
Total Credits	8+16+20+8+8		8+8+8	4+4+2	4+8	8+8	4+6		
	60		24	10	12	16	10	132	

SEM VII (6.0)	MAJOR -XIII (4) MAJOR -XIV (4) MAJOR -XV (4) MAJOR -XVI (2)	MAJOR -El-3 (4)	RM-I (4)	-	-	-	-	**22**	**Four Year UG Honours Degree 176**
SEM VIII (6.0)	MAJOR -XVII (4) MAJOR -XVIII (4) MAJOR -XIX (4) MAJOR -XX (2)	MAJOR-El-4 (4)	-	-	-	-	**OJT (04)**	**22**	
Credits	14+14=28	4+4=08	4+0=4	-	-	-	**0+4=4**	**44**	
Total Credits	60+28+8 96		28	10	12	16	14	176	
SEM VII (6.0)	MAJOR -XXI (4) MAJOR -XXII (4) MAJOR -XXIII (2)	MAJOR -El-3 (4)	RM-I (4)	-	-	-	**RP- (4)**	**22**	**Four Year UG Honours With Research Degree 176**
SEM VIII (6.0)	MAJOR -XXIV (4) MAJOR -XVX (4) MAJOR -XXVI (2)	MAJOR-El-4 (4)	-	-	-	-	**RP- (8)**	**22**	
Credits	10+10=20	4+4=08	4+0=04	-	-	-	**4+8=12**	**44**	
Total Credits	60+20+8 88		28	10	12	16	22	176	

Note:

- University may decide to offer maximum of three subjects (Courses) in the first year. The student may select one subject out of combination of three subjects (Courses), (which a student has chosen in the first year) as a **MAJOR** subject (Course) and one subject (Course) as **MINOR** Subject in the second year. Thereby it is inferred that the remaining third subject (Course) shall stand discontinued.
- **DSC: Discipline Specific Course**
- **MAJOR:** Mandatory /Elective
- **MINOR:** Course may be from different disciplines of same faculty of DSC Major
- **OE (Open Elective):** Elective courses/**Open Elective to be chosen compulsorily from faculty other than that of the Major.**
- **VSC/ SEC: Vocational Skill Courses (MAJOR related)/ Skill Enhancement Courses**
- **AEC/ VEC / IKS:** Ability Enhancement Courses (English, Modern Indian Language)/Value Education Courses (Sem. II - Democracy, Elections & Indian Constitution, (DEC) Sem. IV – Environmental Studies (EVS)/ Indian Knowledge System (Generic & Specific))
- **OJT/FP/RP/CEP/CC:** On-Job Training (Internship/Apprenticeship) / Field Project (Major related)/ Research Projects (Major related) Community Engagement **(Major related)/ Co-Curricular courses(CC)** such as Health & Wellness, Yoga Education, Sport, and Fitness, Cultural activities, NSS/NCC and Fine /applied/visual/performing Arts / Vivek Vahini etc.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

NEP-2020 (2.0): Credit Framework for UG (B. Com.) Programmes under Faculty of Commerce and Management

SEM (Level)	COURSES			OE	VSC, SEC	AEC, VEC, IKS	OJT, FP, CEP, CC, RP	Total Credits	Degree/Cum. Cr. MEME
	Course-1	Course-2	Course-3						
SEM I (4.5)	DSC-I (4)	DSC-I (4)	DSC-I (4)	OE-I (2)	SEC-I (2)	AEC-I (2) IKS (2) Generic	CC (2)	22	UG Certificate 44 [Exit Option: 4 credits NSQF/Skill courses/ Internship]
SEM II (4.5)	DSC-II (4)	DSC-II (4)	DSC-II (4)	OE-II (2)	SEC-II (2)	AEC-II (2) VEC-I (2) (DEIC)	CEP (2)	22	
Credits	8	8	8	4	4	8	4	44	
	4+4=8	4+4=8	4+4=8	2+2=4	2+2=4	2+2+2+2=8	2+2=4		
	Major		Minor						
	Mandatory	Electives							
SEM III (5.0)	Major-III (4) Major-IV (4)	--	Minor-I (4)	OE-III (2)	SEC-III (2) VSC-I (2)	AEC-III (2) IKS (2) Specific	--	22	UG Diploma 88 [Exit Option: 4 credits NSQF/Skill courses/ Internship]
SEM IV (5.0)	Major-V (4) Major-VI (4)	--	Minor-II (4)	OE-IV (2)	SEC-IV (2) VSC-II (2)	AEC-IV (2) VEC-II (2) (Evs.)	—	22	
Credits	16	--	8	4	8	8	--	44	
	4+4+4+4=16	--	4+4=8	2+2=4	2+2+2+2=8	2+2+2+2=8			
SEM V (5.5)	Major-VII (4) Major-VIII (4) Major-IX (2)	Major E-I (4)	Minor-III (4)	OE-V (2)	--	--	FP (2)	22	UG Degree 132
SEM VI (5.5)	Major-X (4) Major-XI (4) Major-XII (2)	Major E-II (4)	Minor-IV (4)	--	--	--	OJT (4)	22	
Credits	20	8	8	2	--	--	6	44	
	4+4+2+4+4+2 =20	4+4=8	4+4=8	2	--	--	2+4=6		
Total Credits	60		24	10	12	16	10	132	

SEM VII (6.0)	Major-XIII (4) Major-XIV (4) Major-XV (4) Major-XVI (2)	Major E-III (4)	RM (4)	--	--	--	--	22	Four Year Bachelor Degree (Honours) 176
SEM VIII (6.0)	Major-XVII (4) Major-XVIII (4) Major-XIX (4) Major-XX (2)	Major E-IV (4)	--	--	--	--	OJT (4)	22	
Credits	28	8	4	--	--	--	4	44	
	4+4+4+2+4+4 +4+2= 28	4+4=8	4						
Total Credits	96		28	10	12	16	14	176	
SEM VII (6.0)	Major-XIII (4) Major-XIV (4) Major-XV (2)	Major E-III (4)	RM (4)	--	--	--	RP-I (4)	22	Four Year Bachelor Degree (Research) 176
SEM VIII (6.0)	Major-XVI (4) Major-XVII (4) Major-XVIII (2)	Major E-IV (4)	--	--	--	--	RP-II (8)	22	
Credits	20	8	4	--	--	--	12	44	
Total Credits	88		28	10	12	16	22	176	

Note:

- University may decide to offer maximum of three subjects (Courses) in the first year. The student may select one subject out of combination of three subjects (Courses), (which a student has chosen in the first year) as a **MAJOR** subject (Course) and one subject (Course) as **MINOR** Subject in the second year. Thereby it is inferred that the remaining third subject (Course) shall stand discontinued from Second Year onwards.
- **DSC: Discipline Specific Course**
- **MAJOR:** Mandatory /Elective
- **MINOR:** Course may be from different disciplines of same faculty of DSC Major
- **OE (Open Elective):** Elective courses/**Open Elective to be chosen compulsorily from faculty other than that of the Major.**
- **VSC/ SEC: Vocational Skill Courses (MAJOR related)/ Skill Enhancement Courses**
- **AEC/ VEC / IKS:** Ability Enhancement Courses (English, Modern Indian Language)/Value Education Courses/ Indian Knowledge System (Generic & Specific))
- **OJT/FP/RP/CEP/CC:** On-Job Training (Internship/Apprenticeship) / Field Project (Major related)/ Research Projects (Major related) Community Engagement **(Major related)/ Co-Curricular courses (CC)** such as Health & Wellness, Yoga Education, Sport, and Fitness, Cultural activities, NSS/NCC and Fine /applied/visual/performing Arts / Vivek Vahini etc.
- **VEC-**I will include (i) Democracy and Election and (ii) Indian Constitution and **VEC-II** will include Environment Science/ Studies.

SHIVAJIUNIVERSITY,KOLHAPUR

NEP-2020 (2.0): Credit Framework for UG(B. Sc.) Programme under Faculty of Science and Technology

SEM (Level)	COURSES			OE	VSC/SEC	AEC/VEC/IKS	OJT/FP/CEP /CC/RP	Total Credits	Degree/Cum. Cr. MEME
	Course-1	Course-2	Course-3						
SEMI (4.5)	DSC-I(2) DSC-II (2) DSC P-I(2)	DSC-I(2) DSC-II (2) DSC P-I(2)	DSC-I(2) DSC-II (2) DSC P-I(2)	OE-1(2) (T/P)		IKS-I(2)		22	UG Certificate 44
SEMII (4.5)	DSC-III(2) DSC-IV (2) DSC P-II(2)	DSC-III(2) DSC-IV (2) DSC P-II(2)	DSC-III(2) DSC-IV (2) DSC P-II(2)	OE-2(2) (T/P)		VEC-I(2) (Democracy, Election and Constitution)		22	
Credits	8(T)+4(P)=12	8(T)+4(P)=12	8(T)+4(P)=12	2+2=4 (T/P)	--	2+2=4	--	44	Exit Option:4 credits NSQF/Internship/Skill courses
	MAJOR		MINOR						
SEMIII (5.0)	Major V(2) Major VI (2) Major P III (2)	--	Minor V(2) Minor VI (2) Minor P III(2)	OE-3(2) (T/P)	VSC I (2) (P) (Major specific) SEC I(2) (T/P)	AEC I(2) (English)	CC-I (2)	22	UG Diploma 88
SEMIV (5.0)	Major VII(2) Major VIII (2) Major P IV (2)	--	Minor VII(2) Minor VIII (2) Minor P IV (2)	OE-4(2) (T/P)	SEC-II(2) (T/P)	AEC-II(2) (English) VEC-II(2) (Environmental studies)	CEP-I(2)	22	
Credits	8(T)+4(P)=12		8(T)+4(P)=12	2+2=4(T/P)	4(T/P)+2(P)=6	2+4=6	2+2=4	44	Exit Option:4 credits NSQF/Internship/Skill courses
SEMV (5.5)	Major IX(2) Major X (2) Major P V (4)	Major I (ELEC)(2) Major P-I (ELEC) (2)	-	OE-5(2) (T/P)	VSC II (2) (Major specific)(P)	AEC III(2) (English)	OJT (04)	22	UG Degree 132
SEMVI (5.5)	Major XI(2) Major XII (2) Major P VI (4)	Major II (ELEC)(2) Major P-II(2) (ELEC)	-		VSC III (2) (Major specific) (P) SEC III(2) (T/P)	AEC IV(2) (English) IKS 2 (Major specific) (2)	FP-(02)	22	
Credits	8(T)+8(P)=16	4(T)+4(P)=8	-	2(T/P)	2(T/P)+4(P)=6	4+2=6	4+2=6	44	
Total Credits	40+20=60		24	10	12	16	10	132	Exit Option

MIRAJ MAHAVIDYALAYA MIRAJ
B.COM PART I

Year and Level	Sem	COURSE			*OE*	VSC, SEC, VSEC	AEC, VEC, IKS	OJT, FP, CEP, CC, RP	Cumulative Credit Per Semester	Degree Per Cumulative Credit
		COURSE I	COURSE II	COURSE III						
1 4.5	I	Accountancy(4)	Business Studies(4) Business Administration(4)	Business Economics (4)/ Banking (4)	OE-I: (2)	SEC-I: (2)	AEC-I: (2) IKS (2) Generic	CC(2)	22	UG Certi-ficate 44
	II	Accountancy(4)	Business Studies(4) Business Administration(4)	Business Economics(4)/ Banking (4)	OE-II: (2)	SEC-II: (2)	AEC-II: (2) VEC-I: (2)	CEP(2)	22	
	Cum. Cr	08	08	08	4	04	08	04	44	

Exit Option : Award of UG Certificate in Major with 44 credits and an additional 4 credits core NSQF course/Internship or Continue with Major and Minor

बी. ए. भाग २

शिवाजी विद्यापीठाची बी. ए. भाग – १ ची परीक्षा अथवा अन्य विद्यापीठाची शिवाजी विद्यापीठाने बी. ए. भाग १ ला समकक्ष मानलेली परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यास बी. ए. भाग – २ या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश मिळु शकेल. तसेच शिवाजी विद्यापीठाच्या बी. ए. भाग –१ च्या परीक्षेमध्ये ए. टी. के. टी. मिळालेले विद्यार्थीही बी. ए. भाग – २ या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेण्यास पात्र असतील.

या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यास प्रत्येकी तिसऱ्या व चौथ्या सत्रासाठी NEP पॅटर्न प्रमाणे निवडाव्या लागणाऱ्या विषयात दोन विषय आवश्यक असतील व दोन विषयाचे प्रत्येकी दोन पेपर्स ऐच्छिक असतील. निवडलेल्या दोन ऐच्छिक विषयांपैकीच बी. ए. भाग ३ साठी एक विषय विशेष स्तरावर निवडावा लागतो.

आवश्यक विषय :–

१) पर्यावरणशास्त्र (Environmental Science)

२) इंग्रजी३) तर्कशास्त्र / लोकप्रशासन / प्राचीन भारताचा इतिहास आणि संस्कृती : यापैकी एक खालील प्रमाणे ग्रुप मधील ऐच्छिक विषय असणे आवश्यक आहे.

प्राचीन भारताचा इतिहास आणि संस्कृती (A.I.H.C.) हा विषय मराठी, हिंदी, इतिहास आणि अर्धमागधी विषय असलेल्या विद्यार्थ्यांनाच घेता येईल.

लोकप्रशासन(PUB ADMIN) हा विषय अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, इतिहास, समाजशास्त्र, भूगोल, मानसशास्त्र विषय असलेल्या विद्यार्थ्यांना घेता येईल.

तर्कशास्त्र (LOGIC) विषय कोणत्याही विद्यार्थ्याला घेता येईल.

NEP Pattern is implemented from the
Academic year 2023-24 Shivaji University, Kolhapur for B.A. Part -II

ii) B. A. Part II - Sem III & IV

Ability Enhancement Compulsory Course

Sem III		Sem IV	
AECC 3	English	AECC 4	English
IDS - I	AIHC/Logic/P.A.	IDS - II	AIHC/Logic/P.A.

Discipline Specific Core Course (DSC)

DSC C			
DSC – C1	Marathi – III	**DSC** – C25	Marathi – V
DSC – C2	Marathi – IV	**DSC** – C26	Marathi – VI
DSC – C3	Hindi – III	**DSC** – C27	Hindi – V
DSC – C4	Hindi– IV	**DSC** – C28	Hindi– VI
DSC – C5	English – III	**DSC** – C29	English – V
DSC – C6	English– IV	**DSC** – C30	English– VI
DSC – C11	Ardhmagadhi– III	**DSC** – C35	Ardhmagadhi– III
DSC – C12	Ardhmagadhi– IV	**DSC** – C30	Ardhmagadhi–I V

DSC D

DSC – D1	History – III	**DSC – D**29	History – V
DSC – D2	History – IV	**DSC** – D30	History – VI
DSC – D3	Sociology – III	**DSC** – D31	Sociology – V
DSC – D4	Sociology – IV	**DSC** – D32	Sociology – VI
DSC – D5	Economics– III	**DSC** – D33	Economics– V
DSC – D6	Economics – IV	**DSC** – D34	Economics – VI
DSC – D7	Political Science – III	**DSC** – D35	Political Science – V
DSC – D8	Political Science – IV	**DSC** – D36	Political Science – VI
DSC – D11	Psychology – III	**DSC** – D39	Psychology – V
DSC – D12	Psychology – IV	**DSC** – D40	Psychology – VI
DSC – D19	Geography – III	**DSC** – D47	Geography – V
DSC – D20	Geography – IV	**DSC** – D48	Geography – VI

AECC-EVS	Environmental Studies	**AECC-EVS**	Environmental Studies

Choice Based Credit System (CBCS) Pattern is implemented from the Academic year 2020-21 Shivaji University, Kolhapur for B.A. Part -III

B.A. Part - III

Sem V		Sem VI	
AECC 5	English	AECC 6	English
Marathi - VII	DSE - E1	Marathi - XII	DSE - E126
Marathi - VIII	DSE - E2	Marathi - XIII	DSE - E127
Marathi - IX	DSE - E3	Marathi - XIV	DSE - E128
Marathi - X	DSE - E4	Marathi - XV	DSE - E129
Marathi - XI	DSE - E5	Marathi - XVI	DSE - E130
Hindi - VII	DSE - E6	Hindi - XII	DSE - E131
Hindi - VIII	DSE - E7	Hindi - XIII	DSE - E132
Hindi - IX	DSE - E8	Hindi - XIV	DSE - E133
Hindii - X	DSE - E9	Hindi - XV	DSE - E134
Hindi - XI	DSE - E10	Hindi - XVI	DSE - E135
English - VII	DSE - E11	English - XII	DSE - E136
English - VIII	DSE - E12	English - XIII	DSE - E137
English - IX	DSE - E13	English - XIV	DSE - E138
English - X	DSE - E14	English - XV	DSE - E139
English - XI	DSE - E15	English - XVI	DSE - E140
History - VII	DSE - E61	History - XII	DSE - E186
History - VIII	DSE - E62	History - XIII	DSE - E187
History - IX	DSE - E63	History - XIV	DSE - E188
History - X	DSE - E64	History - XV	DSE - E189
History - XI	DSE - E65	History - XVI	DSE - E190
Psychology - VII	DSE - E86	Psychology- XII	DSE - E211
Psychology - VIII	DSE - E87	Psychology - XIII	DSE - E212
Psychology - IX	DSE - E88	Psychology - XIV	DSE - E213
Psychology - X	DSE - E89	Psychology - XV	DSE - E214
Psychology - XI	DSE - E90	Psychology - XVI	DSE - E215
Geography - VII	DSE - E106	Geography - XII	DSE - E231
Geography - VIII	DSE - E107	Geography - XIII	DSE - E232
Geography - IX	DSE - E108	Geography - XIV	DSE - E233
Geography - X	DSE - E109	Geography - XV	DSE - E234
Geography - XI	DSE - E110	Geography - XVI	DSE - E235

बी. ए. भाग -३

या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांस पाचव्या आणि सहाव्या सत्रासाठी प्रत्येकी ४०+१०=५० गुणांचे सहा पेपर्स घ्यावे लागतील. ४० गुणांची परीक्षा विद्यापीठामार्फत घेतली जाईल. आणि १० गुणांच्या अंतर्गत मुल्यमापनासाठी सेमिनार किंवा प्रकल्प अहवाल पूर्ण करणेचा आहे.

या अभ्यासक्रमासाठी निवडाव्या लागणाऱ्या विषयांत इंग्रजी हा विषय आवश्यक आहे विशेष स्तरावरील एका विषयाचे पाच पेपर्स असतील. या महाविद्यालयामध्ये विशेष स्तराव विषयांच्या अभ्यासक्रमाची सोय उपलब्ध आहे.

१) मराठी २) इंग्रजी ३) हिंदी ४) इतिहास ५) भूगोल आणि ६) (मानसशास्त्र विनाअनुदानित)

शिवाजी विद्यापीठाने बी. ए. भाग २ व ३ या वर्गासाठी विद्यापीठ परीक्षा गुण ४० व अंतर्गत परीक्षा गुण १० अशी ४० :१० रचना सुरू केलेली असून त्याचे नियम व अटी खालीलप्रमाणे आहेत.

उपरोक्तप्रमाणे सत्र व अंतर्गत या दोन्ही परीक्षांकरीता शिवाजी विद्यापीठ नियमाप्रमाणे स्वतंत्र हेड ऑफ पासिंग असेल. त्याचप्रमाणे दोन्ही परीक्षांमध्ये विद्यार्थ्यांनी किमान गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहील. विद्यापीठ परिपत्रकानुसार कला विभागांतर्गत विना अनुदानित तुकडीमध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी आकारले जाणारे प्रवेश शुल्क

बी. ए. भाग - १ रू. २५००/-, बी. ए. भाग -२ रू. ३०००/-, बी. ए. भाग -३ रू. ४०००/- आणि मानसशास्त्र विषयासाठी रू. ५०००/- असे राहील. असे राहील.

अंतर्गत मूल्यमापन

अंतर्गत परीक्षेत गैरहजर असणाऱ्या किंवा अनुत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची फेर अंतर्गत मुल्यमापन परीक्षा पुढील शैक्षणिक वर्षात घेण्यात येईल. अशा विद्यार्थ्यांची मागील वर्षातील वर्गातील उपस्थिती ८०% असणे आवश्यक आहे.

बी. एस्सी. भाग - २ :

प्रवेश क्षमता १) अनुदानित तुकडी - १२० विद्यार्थी, २) विना अनुदानित तुकडी १२० विद्यार्थी बी. एस्सी. भाग २ या शिवाजी विद्यापीठाची बी. एस्सी. भाग १ ला समकक्ष मानलेली परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यास अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश मिळू शकेल. तसेच शिवाजी विद्यापीठाच्या बी. एस्सी. भाग - १ च्या परीक्षेमध्ये ए. टी. के. टी. मिळालेले विद्यार्थीही बी.एस्सी. भाग २ या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेण्यास पात्र असतील.

NEP : patten is implemented from academic year 2023-24 by Shivaji University, Kolhapur for B. Sc. Part - II

आवश्यक विषय :-

१) पर्यावरणशास्त्र (Environemental Science)

ऐच्छिक विषय :-

१) भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, गणित (P C M)

२) भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, संख्याशास्त्र (P C S)

३) रसायनशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, प्राणीशास्त्र (C B Z) - (40 students)

४) वनस्पतीशास्त्र, प्राणीशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र (B Z Mi,)

५) भौतिकशास्त्र, संख्याशास्त्र, संगणकशास्त्र (P S Comp.)

६) रसायनशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र (C Mi B)

७) वनस्पतीशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र, संगणकशास्त्र (B Mi Comp.)

८) भौतिकशास्त्र, गणित, संख्याशास्त्र (PMS) - (20 students)

९) गणित, संख्याशास्त्र, संगणकशास्त्र (M S Comp.) - (20 students)

ii) Structure of B. Sc. Programme Sem III & IV

Structure - II

S E M E S T E R – III (Duration – 6 Months)														
Sr. No.	Course (Subject) Title	TEACHING SCHEME						EXAMINATION SCHEME						
		THEORY			PRACTICAL			THEORY				PRACTICAL		
		Credits	No. of lectures	Hours	Credits	No. of lectures	Hours	Hours	Max	Total Marks	Min	Hours	Max	Min
1	DSC-C	**2**	3	2.4	4	6.4	8	2	50	**100**	**35**	**PRACTICAL EXAMINATION IS ANNUAL**		
2	DSC-C	**2**	3	2.4				2	50					
3	DSC-C	**2**	3	2.4	4	6.4	8	2	50	**100**	**35**			
4	DSC-C	**2**	3	2.4				2	50					
5	DSC-C	**2**	3	2.4	4	6.4	8	2	50	**100**	**35**			
6	DSC-C	**2**	3	2.4				2	50					
7	AECC-C	**4**	4	3.2	---	---	---			---	---			
	TOTAL	**16**	**22**	**17.6**	**12**	**19.2**	**24**			**300**	---			
S E M E S T E R – IV (Duration – 6 Months)														
1	DSC-D	**2**	3	2.4	4	6.4	8	2	50	**100**	**35**	**As per BOS Guide-lines**	**100**	**35**
2	DSC-D	**2**	3	2.4				2	50					
3	DSC-D	**2**	3	2.4	4	6.4	8	2	50	**100**	**35**		**100**	**35**
4	DSC-D	**2**	3	2.4				2	50					
5	DSC-D	**2**	3	2.4	4	6.4	8	2	50	**100**	**35**		**100**	**35**
6	DSC-D	**2**	3	2.4				2	50					
7	AECC- C	---	---	---	---	---	---	3	70	**100**	**25**	---	---	---
	AECC- D								30		**10**			
	TOTAL	**12**	**18**	**14.4**	**12**	**19.2**	**24**			**400**	---			
		28	**40**	**32**	**24**	**38.4**	**48**			**700**	--	---	**300**	

• Student contact hours per week : 32 Hours (Min.)	• Total Marks for B.Sc.-II (Including EVS) : **1000**
• Theory and Practical Lectures : 48 Minutes Each	• Total Credits for B.Sc.-II (Semester III & IV) : **52**

- **DSC : -** Discipline Specific Core Course : Select any 3 subject pairs, relevant to those opted as B. Sc. I, from DSC C1 to DSC C38 and/or DSC IC39 to DSC IC50 and DSC D1 to DSC D38 and/or DSC ID39 to DSC ID50.
- **AECC**- Ability Enhancement Compulsory Course (1C) :
  Environmental Studies: EVS (Theory – 70 & Project – 30 Marks)
- Practical Examination will be conducted annually for100 Marks per course (subject).
- ***Except Environmental Studies, combined passing for two theory papers of 50 marks each. i.e. Min. 35 marks required for passing out of 100.***
- ***There shall be separate passing for theory and practical courses also for Environmental Studies.***

ii) B.Sc. Part 2 (Sem III & IV)

Course code	Name of Course	Course code	Name of Course
B. Sc. 2: Sem III DSC – 1C to 38C			
DSC C1	Physics V	**DSC C11**	Computer Science V
DSC C2	Physics VI	**DSC C12**	Computer Science VI
DSC C3	Chemistry V	**DSC C13**	Botany V
DSC C4	Chemistry VI	**DSC C14**	Botany VI
DSC C5	Mathematics V	**DSC C15**	Zoology V
DSC C6	Mathematics VI	**DSC C16**	Zoology VI
DSC C7	Statistics V	**DSC C25**	Microbiology V
DSC C8	Statistics VI	**DSC C26**	Microbiology VI

Sem – IV

Course code	Name of Course	Course code	Name of Course
B. Sc. 2: Sem IV DSC – 1D to 38D			
DSC D1	Physics VII	**DSC D11**	Computer Science VII
DSC D2	Physics VIII	**DSC D12**	Computer Science VIII
DSC D3	Chemistry VII	**DSC D13**	Botany VII
DSC D4	Chemistry VIII	**DSC D14**	Botany VIII
DSC D5	Mathematics VII	**DSC D15**	Zoology VII
DSC D6	Mathematics VIII	**DSC D16**	Zoology VIII
DSC D7	Statistics VII	**DSC D25**	Microbiology VII
DSC D8	Statistics VIII	**DSC D26**	Microbiology VIII

AECC C Environmental Studies (Theory Paper)
AECC D Environmental Studies (Project)

iii) Structure of B. Sc. Programme Sem V & VI

Structure - III

Sr. No.	Subject Title	TEACHING SCHEME: THEORY Credits	THEORY No. of lectures	THEORY Hours	PRACTICAL Credits	PRACTICAL No. of lectures	PRACTICAL Hours	EXAMINATION SCHEME: THEORY Hours	THEORY Theory	THEORY Internal	THEORY Min Marks	PRACTICAL Hours	PRACTICAL Max Marks	PRACTICAL Min Marks
SEMESTER – V (Duration – 6 Months)														
1	DSE-E	**2**	3	2.4	**8**	**20**	**16**	2	40	10	**14+4=18**	**PRACTICAL EXAMINATION IS ANNUAL**		
2	DSE-E	**2**	3	2.4				2	40	10	**14+4=18**			
3	DSE-E	**2**	3	2.4				2	40	10	**14+4=18**			
4	DSE-E	**2**	3	2.4				2	40	10	**14+4=18**			
5	AECC-E	**2**	4	3.2	---	---	---	2	40	10	**14+4=18**			
	TOTAL	**10**	**16**	**12.8**	**8**	**20**	**16**		**200**	**50**	---			
SEMESTER – VI (Duration – 6 Months)														
1	DSE-F	**2**	3	2.4	**8**	**20**	**16**	2	40	10	**14+4=18**	**As per BOS Guidelines**	**200**	**70**
2	DSE-F	**2**	3	2.4				2	40	10	**14+4=18**			
3	DSE-F	**2**	3	2.4				2	40	10	**14+4=18**			
4	DSE-F	**2**	3	2.4				2	40	10	**14+4=18**			
5	AECC-F	**2**	4	3.2	---	---	---	2	40	10	**14+4=18**	---	---	---
TOTAL		**10**	**16**	**12.8**	**8**	**20**	**16**		**200**	**50**	---			
GRAND TOTAL		**20**	**32**	**25.6**	**16**	**40**	**32**		**400**	**100**	--	---	**200**	

- Student contact hours per week : 32 Hours (Min)
- Theory and Practical Lectures : 48 Min. Each
- Total Marks for B.Sc.-III (Including English) : 700
- Total Credits for B.Sc.-III (Semester V & VI) : 36
- **DSE- Discipline Specific Elective.** A candidate shall select one course (subject) from the three Courses (Subjects) selected at B.Sc. – II. Select any 4 pairs of papers from DSE- E1 to DSE - E84 for Sem – V and DSE - F1 to DSE - F84 for Sem - VI
- **AECC**- Ability Enhancement Compulsory Course (E & F) : English
- Practical Examination will be conducted annually for 200 Marks.
- ***There shall be separate passing for theory, internal and practical.***

(A) Non-Credit Self Study Course : Compulsory Civic Courses (CCC)

For Sem V: CCC – II : Constitution of India and Local Self Government

(B) Non-Credit Self Study Course : Skill Development Courses (SDC)

For Sem VI: SDC – II: Any one from following (vi) to (x)

vi) Interview & Personal Presentation Skill, vii) Entrepreneurship Development Skill, viii) Travel & Tourism, ix) E-Banking & Financial Services, x) RTI & Human Right Education (HRE), IPR & Patents

बी. एस्सी. भाग – ३ :

Choice Based Credit System (CBCS) Pattern is implemented from the Academic year 2020-21 by Shivaji University, Kolhapur for B.Sc. Part -III

प्रवेश क्षमता १) अनुदानित तुकडी – १२० विद्यार्थी, २) विना अनुदानित तुकडी १२०

आवश्यक विषय : १) इंग्रजी

ऐच्छिक विषय :

१) पदार्थविज्ञान : Physics २) रसायनशास्त्र : Chemistry ३) सुक्ष्मजीवन : Microbiology
४) वनस्पतीशास्त्र : Botany ५)संगणकशास्त्र : Computer Science

बी. एस्सी भाग –३ या वर्गात विद्यापीठ परीक्षेतील त्या विषयातील गुणवत्तेचा विचार करुन बी, एस्सी भाग –३ या वर्गात गुणवत्ता यादी (Merit List) नुसार प्रवेश दिला जातो.विज्ञान विभागांतर्गत विना अनुदानित तुकडीत प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी खालीलप्रमाणे फी आकारले जाते.

विना अनुदानित तुकडीमधील प्रवेशाबाबत सूचना :– शिवाजी विद्यापीठाकडील Sv/Bos/Arts/Science/15757 १५/३/२०१४ या परिपत्रकातील तरदुतीनुसार विनाअनुदानित तुकडीकरिता विज्ञान विभागाकडे प्रवेश फी व्यतिरिक्त खालीलप्रमाणे शैक्षणिक फी (Tution fee) विद्यापीठ व इतर फी आकारण्यात येईल. बी. एस्सी भाग –१ रु.७५००/– बी. एस्सी भाग –२ रु. १०.०००/– बी. एस्सी भाग –३ रु. १२.५००/–

संगणकशास्त्र या विषयासाठी फी खालीलप्रमाणे राहील.

बी.एस्सी, भाग–१ : १००००/–, बी.एस्सी, भाग–२ : १२०००/– बी.एस्सी, भाग–३ : १५०००/–

B. Sc.- III : Sem V		B. Sc.- III : Sem VI	
Course Code	Name of the Course	Course Code	Name of the Course
DSE - E1	Physics - IX	DSE - F1	Physics - XIII
DSE - E2	Physics - X	DSE - F2	Physics - XIV
DSE - E3	Physics - XI	DSE - F3	Physics - XV
DSE - E4	Physics - XII	DSE - F4	Physics - XVI
DSE - E5	Chemistry - IX	DSE - F5	Chemistry - XIII
DSE - E6	Chemistry - X	DSE - F6	Chemistry - XIV
DSE - E7	Chemistry - XI	DSE - F7	Chemistry - XV
DSE - E8	Chemistry - XII	DSE - F8	Chemistry - XVi
DSE - E21	Computer Sc. - IX	DSE - F21	Computer Sc. - XIII
DSE - E22	Computer Sc. - X	DSE - F22	Computer Sc. - XIV
DSE - E23	Computer Sc. - XI	DSE - F23	Computer Sc. - XV
DSE - E24	Computer Sc. - XII	DSE - F24	Computer Sc. - XVI

DSE - E25	Botany - IX	DSE - F25	Botany - XIII
DSE - E26	Botany - X	DSE - F26	Botany - XIV
DSE - E27	Botany - XI	DSE - F27	Botany - XV
DSE - E28	Botany- XII	DSE - F28	Botany- XVI

DSE - E49	Microbiology - IX	DSE - F49	Microbiology - XIII
DSE - E50	Microbiology - X	DSE - F50	Microbiology - XIV
DSE - E51	Microbiology - XI	DSE - F51	Microbiology - XV
DSE - E52	Microbiology - XII	DSE - F52	Microbiology - XVI

ii) Structure of B. Com. Programme Sem III & IV

STRUCTURE - II									
SEMESTER- III - DURATION: 06 MONTHS									
Sr. No.	TEACHING SCHEME					EXAMINATION SCHEME			
	THEORY (TH)				PRACTICAL (PR)	THEORY			PRACTICAL
	Course Type	No. of lectures	Hours	Credits	-	PAPER HOURS	MAX	MIN	-
1	CC-B1	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	50	18	NO PRACTICAL
2	CC-B3	4	3.2	4		2	50	18	
3	CC-B5	4	3.2	4		2	50	18	
4	CC-B7	4	3.2	4		2	50	18	
5	AECC -C3	4	3.2	4		2	50	18	
6	AECC -C5	4	3.2	4		2	50	18	
7	AECC - EVS	-	-	-	-	-	--	-	--
Total		24	19.2	24	-	TOTAL MARKS	300	-	-
SEMESTER- IV - DURATION: 06 MONTHS									
Sr. No.	TEACHING SCHEME					EXAMINATION SCHEME			
	THEORY (TH)				PRACTICAL (PR)	THEORY			PRACTICAL
	Course Type	No. of lectures	Hours	Credits	-	PAPER HOURS	MAX	MIN	-
1	CC-B2	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	50	18	NO PRACTICAL
2	CC-B4	4	3.2	4		2	50	18	
3	CC-B6	4	3.2	4		2	50	18	
4	CC-B8	4	3.2	4		2	50	18	
5	AECC -C4	4	3.2	4		2	50	18	
6	AECC -C6	4	3.2	4		2	50	18	
7	AECC -EVS	4	3.2	4		3	70 + 30	25+10	*30 Marks Project Total 100 Marks.*
Total		28	22.4	28	-	-	400	-	-
Grand Total		52	41.6	52	-	-	700	-	-

CC : Core Course : All courses (subjects) are compulsory.	
AECC : Ability Enhancement Compulsory Course : All courses (subjects) are compulsory.	
AECC – EVS : Ability Enhancement Compulsory Course - Environmental Studies	

बी. कॉम भाग–२ विना अनुदानित

प्रवेश क्षमता :– विना अनुदानित तुकडी – १२० विद्यार्थी

या अभ्यासक्रमाकरिता खालील विषय शिकविण्याची सोय आहे.

आवश्यक विषय :– पर्यावरणशास्त्र :– (Environment Science AECC - EVS)

१) इंग्रजी (English) - English For Business Communication - II AECC - C3 & C4)

२) व्यावसायीक संख्याशास्त्र (Business Statistics AECC - C5 & C6)

३) कंपनी लेखाशास्त्र (Corporate Accounting CC - B1 & B2)

४) उद्योजकतेची मुलतत्वे (Fundamentals of Entrepreneurship CC - B3 & B4)

५) पैसा आणि वित्तीय रचना (Money and Financial System CC - B5 & B6)

६) स्थूल अर्थशास्त्र (Macro Economics II CC - B7 & B8)

बी. कॉम भाग –२ या अभ्यासक्रमासाठी विद्यार्थ्यांनी वरील सर्व विषय निवडणे आवश्यक आहे.

बी. कॉम भाग –३ (विनाअनुदानित)
प्रवेश क्षमता :– विना अनुदानित तुकडी –१२० विद्यार्थी

शै. वर्ष २०१८–१९ पासून बी. कॉम भाग –३ हा अभ्यासक्रम आमच्या महाविद्यालयात सुरू झालेला आहे. या अभ्यासक्रमाकरीता खालील विषय शिकविण्याची सोय आहे.

आवश्यक विषय :–

१) व्यवसायिक पर्यावरण (Business Environment)

२) व्यवसाय नियमन विषयक कायदे (Business Regulatory/Framework)

३) आधुनिक व्यवस्थापन पद्धती (Modern Management Practice)

४) सहकाराचा विकास (Co-operative Development)

५) Advanced Accounting Paper No. 1 & 2

६) Advanced Banking Paper No. 1 & 2

विना अनुदानित तुकडीमधील प्रवेशाबाबत सूचना :– शिवाजी विद्यापीठाकडील **Sv/Bos/Arts/ Science/15757** १५/३/२०१४ या परिपत्रकातील तरतूदीनुसार विनाअनुदानित तुकडीकरिता

Choice Based Credit System (CBCS) Pattern is implemented from the Academic year 2020-21 Shivaji University, Kolhapur for B.Com. Part -III

For B. Com III Sem V &VI

Semester - V		Semester - VI	
Course Code	Course (Subject)	Course Code	Course (Subject)
CC - C1	Modern Management Practices Paper - I	CC - C2	Modern Management Practices Paper - II
CC - C3	Business Regulatory Framework Paper - I	CC - C4	Business Regulatary Framework Paper - II
CC - C5	Co-operative Deyelopment Paper - I	CC - C6	Co-operative Development Paper - II
CC - C7	Business Envirornment Paper - I	CC - C8	Business Envirornment Paper - II
DSE-A1	Advanced Accountancy Paper - I	DSE-A3	Advanced Accountancy Paper - III
DSE-A2	Advanced Accountancy Paper - II	DSE-A4	Advanced Accountancy Paper - IV
DSE-H1	Advanced Banking Paper - I	DSE-H3	Advanced Banking Paper - III
DSE-H2	Advanced Banking Paper - II	DSE-H4	Advanced Banking Paper - IV

Note: 1) CC : Core Course : All Course (Subjects) are Compulsory
I. DSE ; Discipline Specific Elective : Candidate has to select any one Coure (Subjects) whivch consists of paper I to IV. paper I & II for Sem V & paper III & IV For sem VI

व्यवसायाभिमुख शिक्षण

Science

1) Chemistry- COC in soil and water analysis
2) A) Botany COC in Plant tissue culture B) Short term course in Nursery techniques
3) A) Microbiology COC in Hospital Waste Management B) Short term course in Cheese Technology.
4) Physics i) Short term course in Instrumentation technique in Physics
   ii) Short term course in Mobile repairing.
5) Zoology - Short term course in Technique in Vermicomposting
6) Computer science - COC in Information Technology

Arts

1) Career oriented course- certificate Course in English Communication Skills.
2) GIS Application course

३) मोडी लिपी प्रशिक्षण प्रमाणपत्र वर्ग
४) मराठी भाषिक कौशल्ये व हस्ताक्षर सुधारणा वर्ग
५) उर्दू भाषा प्रमाणपत्र वर्ग
६) चित्रपट पटकथा लेखन प्रशिक्षण वर्ग

Commerce

1) Certificate Course in Industrial Advanced Excel.
2) Training Program for Career in Securities Market.

Short Term Courses :

वरील अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त महाविद्यालयात विविध विभागातर्फे खालील Short term courses सुरू केलेले आहेत.

१) रसायनशास्त्र विभाग : माती व पाणी परिक्षण (Soil and Water Analysis)
२) वनस्पतीशास्त्र विभाग : औषधी वनस्पती व त्यांचे महत्व (Medical Plants & Importance) आणि रोपवाटीका निर्मिती
३) इतिहास : मोडीलिपी प्रशिक्षण (Modiscript)
४) प्राणिशास्त्र : गांडूळ खत निर्मिती (Wormy Compost)
५) सुक्ष्मजीवशास्त्र : जैव खत निर्मिती (Biofertilizer Production)
६) पदार्थविज्ञान : इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे दुरुस्ती (Electronic Equipments Maintance)

कला विभाग :

१) भाषांतर कौशल्य (मराठी/हिंदी/इंग्रजी) २) भूगोल GIS Application Course

वाणिज्य विभाग :

१) Internet Banking व Cashless Transaction

इतर कोर्स माहिती :

U. G. C. Sponsored Career Oriented Courses (C. O. C.) Duration 1 Year :

1. C. O. C. in English Communication :

प्रवेश रद्द करणेबाबत व फी रिफंडाबाबत –

महविद्यालयामध्ये एकदा घेतलेला प्रवेश काही कारणास्तव रद्द करावयाचा झाल्यास प्रवेश रद्द्‍ करणेचा अर्ज तसेच पालकांची लेखी संमत्ती व प्राचार्यांची मंजुरी असणे आवश्यक आहे.

भरलेली फी कोणत्याही परिस्थितीत परत केली जाणार नाही. प्रवेश घेतल्यापासून ७ दिवसाच्या आत प्रवेश रद्द करावयाचा असेल तर विद्यार्थ्यास पहिल्या सत्राची संपूर्ण फी भरावी लागेल. पालकांच्या लेखी संमतीशिवाय विद्यार्थ्याचा प्रवेश रद्द केला जाणार नाही. वर उल्लेख केल्याप्रमाणे जर एखाद्या विद्यार्थ्याने रीतसर आपला प्रवेश रद्द केला नसेल तर अशा विद्यार्थ्याला जोपर्यंत त्याचे नाव हजेरीपटावर असेल तोपर्यंतची सर्व फी देणे भाग पडेल. वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांस नोकरी, सैनिक भरती व इतर तत्सम कारणाकरिता प्रवेशावेळी दिलेला शाळा सोडलेचा मूळ दाखला दिला जाणार नाही किंवा स्थलांतर दाखला (Transfer Certificate) सध्दा दिला जाणार नाही.

पुढील शिक्षणासाठी संबंधित संस्थेकडे T. C. पोस्टाने पाठविला जातो याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घेऊनच या महाविद्यालयात प्रवेश घ्यावा.

3) Following five tier system for refund of fees remitted by the student.

Sr. No	Percentage of refund of fees	Point of time when notice of withdrawal of admission is received in the HEI
1.	100%	15 days or more **before** the formally-notified last date of admission
2.	90%	Less than 15 days **before** the formally-notified last date of admission
3.	80%	15 days or **after** the formally-notified last date of admission
4.	50%	30 days or less, but more than 15 days, **after formally**-notified last date of admission
5.	00%	More than 30 days **after** formally-notified last date of admission

- Note:
  - In case of (1) in the table above, the college/Institute concerned shall deduct an amount not more than 5% of the fees paid by the student, subject to a maximum of Rs.5000/- as processing charges from the refundable amount.
  - Fees shall be refunded by all colleges/institutions to eligible students within fifteen days from the date of receiving a written application from him/her in this regard.

फी संबंधीचे नियम :

महाराष्ट्र शासनाने फी निश्चितीसाठी नेमलेल्या शिक्षण शुल्क समितीकडून या फीमध्ये काही बदल केल्यास त्याप्रमाणे असणारे फी भरणे विद्यार्थ्यांस बंधनकारक आहे. तसेच विद्यापीठाकडून काही बदल झाल्यास तो ही बंधनकारक राहील.

१) खुल्या वर्गातील विद्यार्थ्यांनी ई. बी. सी. सवलत व मागावर्गीय विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्ती On Line.अर्ज भरुन महाविद्यालयात जमा करणे वेळेत बंधनकारक आहे. अन्यथा शैक्षणिक फी भरणे बंधनकारक राहील.

पेईंग विद्यार्थ्यांसाठी वर्गवार प्रवेश फी खालीलप्रमाणे :

२) बी. ए. भाग ३ या वर्गात भूगोल व मानसशास्त्र विषय घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांस प्रयोगशाळा फी म्हणून रु. ५००/- अधिकचे भरावे लागतील.

३) इयत्ता १२ वी मधून बी. ए./बी. एस्सी./बी. कॉम. भाग १ या वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या महाराष्ट्र राज्याबाहेरील विद्यार्थ्यास रु. ३००/- अधिकचे भरावे लागतील. डी. एड. पास होऊन आलेल्या विद्यार्थ्यांना रु. ३००/- अधिकचे भरावे लागतील.

महाविद्यालयास शासनाकडून सेवकांच्या पगाराव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही प्रकारचे अनुदान मिळत नाही.

४) **OBC/NT/SBC/SEBC** या संवर्गातील विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्ज दाखल करतेवेळी मा. तहसिलदार यांचेकडून नॉन क्रिमिलियर दाखला सादर करणे आवश्यक आहे. अन्यथा सदर संवर्गातील विद्यार्थ्यांना सदर जातीचा लाभ घेता येणार नाही अशा विद्यार्थ्यांना खुल्या प्रवर्गात प्रवेश घ्यावा लागेल. **(They are treated as Open)**

५) **B. A./B. Com. / B. Sc.** भाग-३ मधील विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतेवेळी महाविद्यालयाच्या माजी विद्यार्थी संघटना **(Alumni Association)** नोंदणी फी रु. १०० भरणे आवश्यक आहे.

प्रवेश घेतेवेळी कला व वाणिज्य विभागाकडील वर्गनिहाय फी तक्ता खालीलप्रमाणे आहे.

Fee Structure 2024 - 25

	BA I			BA II			BA III		
	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC
Fee/Fund and Deposit	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**
Admission Fee	10.00	0.00	0.00	10.00	0.00	0.00	10.00	0.00	0.00
Tuition Fee	800.00	0.00	0.00	800.00	0.00	0.00	800.00	0.00	0.00
Library Fee	100.00	100.00	0.00	100.00	100.00	0.00	100.00	100.00	0.00
Gymkhana Fee	150.00	100.00	0.00	150.00	100.00	0.00	150.00	100.00	0.00
Youth Festival	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
S.A. Fund	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Development Fund	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00
S.U. and Zonal Prorata Fee	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00
Ashwamegh Fee	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
S.U. Disaster Relief Fund	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
S.U. Students Welfare Fund	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Magzine Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Lead College Fee	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Identily Card	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Association Fee	10.00	5.00	0.00	10.00	5.00	0.00	10.00	5.00	0.00
S.U. E" Facilities Fees	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Environmental Science Fee	0.00	0.00	0.00	20000	200.00	200.00	0.00	0.00	0.00
S.U. Eligibility Fee	150.00	150.00	150.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
S.U. N.S.S. Fee	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Extra Curricular Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Test & Terminal Exam Fee	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Bonafide Fee	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
Internet Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Youth Hostel Fund	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
S.U. Student Accident Fund	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
S.U. Jubilee Fund	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Data Entery Processing	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Cultural Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Skill Developement Exam Fee	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00	100.00
Avishkar	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Total	**2480.00**	**1615.00**	**1410.00**	**2530.00**	**1665.00**	**1460.00**	**2430.00**	**1565.00**	**1360.00**

प्रवेश घेतेवेळी विज्ञान विभागाकडील वर्गनिहाय फी तक्ता खालीलप्रमाणे आहे.

Fee Structure 2024-25

	Bsc I			Bsc II			Bsc III		
	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC
Fee/Fund and Deposit	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**	**Fee (Rs.)**
Admission Fee	10.00	0.00	0.00	10.00	0.00	0.00	10.00	0.00	0.00
Tuition Fee	800.00	0.00	0.00	800.00	0.00	0.00	800.00	0.00	0.00
Library Fee	100.00	100.00	0.00	100.00	100.00	0.00	100.00	100.00	0.00
Gymkhana Fee	150.00	100.00	0.00	150.00	100.00	0.00	150.00	100.00	0.00
Youth Festival	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
S.A. Fund	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Development Fund	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00
S.U. and Zonal Prorata Fee	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00
Ashwamegh Fee	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
Disaster Relief Fund	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
S.U. Students Welfare Fund	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Laboratory Fee I & II Term	250.00	0.00	0.00	350.00	0.00	0.00	500.00	0.00	0.00
Magzine Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Lead College Fee	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Identily Card	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Association Fee	10.00	5.00	0.00	10.00	5.00	0.00	10.00	5.00	0.00
S.U. E" Facilities Fees	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Environmental Science Fee	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	200.00	0.00	0.00	0.00
S.U. Eligibility Fee	150.00	150.00	150.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
S.U. N.S.S. Fee	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Extra Curricular Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Test & Terminal Exam Fee	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Bonafide Fee	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
Internet Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Youth Hostel Fund	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
S.U. Student Accident Fund	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
S.U.Jubilee Fund	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Data Entery Processing	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Cultural Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Skill Developement Exam Fee	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00	100.00
Avishkar	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Total	**2730.00**	**1615.00**	**1410.00**	**2880.00**	**1665.00**	**1460.00**	**2930.00**	**1565.00**	**1360.00**

Fee Structure 2024-25

Fee/Fund and Deposit	B com I (NG)			B com II (NG)			B com III (NG)		
	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC	Paying	EBC,PTC & STC	SC, NT, ST, OBC, SBC
	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)	Fee (Rs.)
Admission Fee	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Tuition Fee	2500.00	2500.00	2500.00	3000.00	3000.00	3000.00	4000.00	4000.00	4000.00
Library Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Gymkhana Fee	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00
Youth Festival	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
S.A. Fund	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Development Fund	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00
S.U. and Zonal Prorata Fee	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00
Ashwamegh Fee	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
S.U.Disaster Relief Fund	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
S.U. Students Welfare Fund	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Magzine Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Lead College Fee	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Identily Card	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Association Fee	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
S.U. E” Facilities Fees	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Environmental Science Fee	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	200.00	0.00	0.00	0.00
S.U. Eligibility Fee	150.00	150.00	150.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
S.U.N.S.S. Fee	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Extra Curricular Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Test & Terminal Exam Fee	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
Bonafide Fee	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
Internet Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U. Youth Hostel Fund	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
S.U. Student Accident Fund	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
S.U.Jubilee Fund	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
Data Entery Processing	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
S.U.Cultural Fee	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Skill Developement Exam Fee	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00	100.00
Avishkar	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Total	**4180.00**	**4180.00**	**4180.00**	**4730.00**	**4730.00**	**4730.00**	**5630.00**	**5630.00**	**5630.00**

प्रवेश घेतेवेळी कला व वाणिज्य विभागाकडील वर्गनिहाय फी तक्ता खालीलप्रमाणे आहे.

मिरज महाविद्यालय, मिरज

शिस्त विषयक परिपत्रक दंडक व अधिनियम

(Govt. Circulars, University Ordiances Court Orders regarding discipline)

उपस्थिती बाबत महाराष्ट्र शासनाचे परिपत्रक :–

इ.बी.सी. व इतर सवलती मिळणाऱ्या विद्यार्थी–विद्यार्थिनींची ७५% टक्के उपस्थिती भरणे आवश्यक आहे. ती कमी पडल्यास मिळणाऱ्या सवलती व शिष्यवृत्या रद्द होतील. शिवाय अशा विद्यार्थ्यास / विद्यार्थिनीस शासन परिपत्रक क्रमांक ३३९६(७४९८) तां. शि०१ मंत्रालय मुंबई दिनांक १७/०७/१९९६ नुसार शिवाजी विद्यापीठ परीक्षेस बसणेस अपात्र ठरविले जाईल.

शिवाजी विद्यापीठ गैरव्यवहाराबाबत अधिनियम :

महाराष्ट्र शासन राज्यपत्र १४ ऑक्टोबर १९८२ अन्वये विद्यापीठ परीक्षेच्यावेळी कॉपी, गुंडगीरी यासारखे गैरव्यवहार करणेस सक्त मनाई आहे. (शि.व. पत्र क्र. परीक्षा प्रमाद /१६ दिनांक १० मार्च २००३) जो विद्यार्थी / विद्यार्थिनी विद्यापीठ परीक्षेचे वेळी कॉपी, गुंडगीरी यासारखे गैरव्यवहार करत असेल अगर त्यात भाग घेत असेल अथवा त्यास अपप्रेरणा देत असेल किंवा त्याचा प्रचार करीत असेल तर अशा विद्यार्थ्यां विरुध्द पोलीस फिर्याद दाखल करण्यात येईल. अपराधसिध्दी नंतर असा विद्यार्थी / विद्यार्थिनी सहा महिने पर्यंत इतक्या मुदतीची कारावासाची शिक्षा किंवा दंड रूपये ५००/– किंवा दोन्ही शिक्षा होणेस पात्र असेल.

रॅगिंग संदर्भातील अधिनियम :

दिनांक १३ मे १९९९ रोजी मा. राज्यपाल महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांनी शैक्षणिक संस्थामध्ये रॅगिंग करण्यात मनाई करणारा अधिनियम मंजूर केला असून त्यानुसार कोणत्याही विद्यार्थ्यास / विद्यार्थिनीस महाविद्यालयात किंवा महाविद्यालयाबाहेर रॅगिंग करण्यास सक्त मनाई आहे. जो विद्यार्थी / विद्यार्थिनी महाविद्यालयात किवा महाविद्यालयाबाहेर प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष रित्या रॅगिंग करत असेल अगर त्यात भाग घेत असेल अथवा त्यास अपप्रेरणा देत असेल किंवा त्याचा प्रचार करत असेल तर अपराधसिध्दीनंतर दोन वर्षापर्यंत इतक्या कालावधीची कारावासाची शिक्षा आणि दंड रु.१०,०००/– पर्यंत असू शकेल इतक्या द्रव्य दंडाची देखील शिक्षा होणेस तो / ती पात्र असेल.

रॅगिंग संबंधीचे 'हमीपत्र' पालकांच्या व विद्यार्थ्यांच्या सहीने देणेचे आहे.

लैंगिक छळ प्रतिबंधक अधिनियम :

मा. सर्वोच्य न्यायालय, नवी दिल्ली यांच्या निवाड्याच्या आधारे शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांच्या अधिकार मंडळाने मान्य केलेल्या नियमावली अन्वये (पत्र क्र. संलग्नता/टी–२/२९९ दिनांक २९/०९/२००१) कोणत्याही विद्यार्थ्यास अगर विद्यार्थिनीस महाविद्यालयात किंवा महाविद्यालयाबाहेर विनयभंग / लैंगिक छळ करणेस सक्त मनाई आहे. जो विद्यार्थी / विद्यार्थिनी महाविद्यालयात किंवा महाविद्यालयाबाहेर प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष लैंगिक छळ करीत असेल अगर त्यात भाग घेत असेल अथवा त्यास अपप्रेरणा देत असेल किंवा त्याचा प्रचार करीत असेल तर अशा विद्यार्थ्यांस महाविद्यालयातून काढून टाकले जाईल. आणि विद्यापीठ परिक्षेस बसणेस ३

वर्षे कालावधीपर्यंत बंदी असेल. शिवाय अशा विद्यार्थ्यां विरुध्द पोलिस फिर्याद दाखल करणेत येईल आणि अपराधसिध्दी नंतर असा विद्यार्थी / विद्यार्थीनी इंडियन पीनल कोड किंवा तत्सम कायद्यातील तरतूदीनुसार होणाऱ्या शिक्षेस पात्र राहील.

तंबाखू, गुटखा सेवन व धुम्रपान बंदी आदेश :

मा. सर्वोच्य न्यायालय नवी दिल्ली यांच्याकडील रि.पी. सिव्हील नं. १३६/१९९९ मधील हुकूम, महाराष्ट्र शासनाचे दिनांक २४/१२/२००२ चे परिपत्रक आणि मा. शिक्षण संचालक (उ.शी.) पुणे यांचे पत्र क्रमांक ३२२७/पी.आर.एम.व्ही./११ दिनांक ३१/३/२००३ अन्वये महाविद्यालयात आणि महाविद्यालयापासुन १०० मीटर पर्यंत परिसरात तंबाखू / गुटखा सेवन करणेस अथवा अशा पदार्थाचे धुम्रपान करणेस किँवा अशा प्रकारच्या पदार्थाचा साठा करणेस अथवा अशा पदार्थाचे प्रदर्शन भरविणेस सक्त मनाई आहे. जो विद्यार्थी / विद्यार्थीनी अशा पध्दतीचे सेवन धुम्रपान करत असेल किँवा साठा अगर प्रचार करीत असेल तर अशा विद्यार्थी / विद्यार्थीनीस महाविद्यालयातून काढून टाकणेत येईल.

'यशवंत' करिअर कट्टा –

महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग आणि महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र यांच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार विद्यार्थांच्या करियर दृष्टीने त्यांना सर्वोतोपरी मार्गदर्शन व सहकार्य करण्यासाठी महाविद्यालयामध्ये 'यशवंत' करिअर कट्टा स्थापन करण्यात आले आहे. यांच्यावतीने महाविद्यालयमध्ये विद्यार्थीना विविध क्षेत्रामध्ये उदा– स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन, विविध उद्योग व्यवसायामध्ये नोकरीच्या संधी मिळवणे, स्वतंत्र ऊद्योग व्यसाय सुरु करणे या संबंधी मार्गदर्शन केले जाते. त्या अनुशंगाने करिअर कट्याअंतर्गत विविध उपक्रम आयोजित केले जातात.

१) व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र, २) स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र, ३) पर्यावरण जाणिव जागृती

४) कौशल्य विकास उपक्रम, ५) प्रयोगशिल शेतकरी, यशस्वी उद्योजक, व्यावसायीक, साहित्यीक, प्रशासकीय अधिकारी यांचा विद्यार्थाशी मार्गदर्शनात्मक मुक्त संवाद

'कमवा आणि शिका' योजना

'स्वावलंबनातून शिक्षण' हे ब्रिद घेऊन शिक्षण महर्षी कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी रयत शिक्षण संस्थेमध्ये 'कमवा व शिका' ही योजना सुरु केली. हाच आदर्श डोळ्यासमोर ठेऊन महाविद्यायामध्ये 'कमवा आणि शिका' योजना सरु करण्यात आली आहे. या योजनेतंर्गत आर्थिक दृष्ट्या गरजु विद्यार्थ्यानां महाविद्यालयामध्ये त्यांच्या शैक्षणिक कामकाजाच्या वेळे नंतर ठराविक तास त्याच्या सोयीनुसार काम दिले जाते व नियमानुसार मानधन दिले जाते. या योजनेतुन गरजु विद्यार्थी कामकरुन आपले शिक्षण पुर्ण करु शकतो. तसेच त्याला श्रमाचे महत्व व प्रतिष्ठा लक्षात येते. त्याच्या अंगी विविध कौशल्ये विकसीत होतात, महाविद्यालया मध्ये हि योजना प्रभावीपणे कार्यरत आहे.

अभ्यासेत्तर उपक्रम (अध्ययनपूरक उपक्रमशीलता) :

बौद्धिक शिक्षणामध्ये विषय प्रतिपादन, स्वाध्याय, वाचन, मनन आणि परीक्षा या अभ्यासाच्या प्रत्येक अवस्थेत परिपूर्णता यावी यासाठी महाविद्यालय प्रयत्नशील आहे. प्राध्यापकांची व्याख्याने, गृहपाठ, स्वाध्याय, चर्चासत्र, समृद्ध ग्रंथालय, चाचणी परीक्षा आणि या माध्यमांद्वारे सखोल ज्ञानदानाचे प्रयत्न केले जातात. मार्गदर्शक गट योजना, विद्यापीठ व बुक बँकेतून पुस्तके उपलब्ध करुन देणे इत्यादी योजनेतून विद्यापीठाचे सर्व अभ्यासक्रम व्यक्तिनिष्ठ बनविले आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांत स्वयंनिर्णय क्षमता आणि स्वत्व निर्माण होण्यास मदत होते.

अध्ययनपूरक उपक्रमांचे संयोजन आणि विविध कार्यक्रम यांची जबाबदारी निरनिराळ्या विद्यार्थी प्रतिनिधीवर असते. या कार्यास प्राचार्यांचे प्रोत्साहन व प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन तसेच प्रशासकीय कर्मचाऱ्यांची मदत मिळते. या सर्व उपक्रमांचा केंद्रबिंदू विद्यार्थी हाच असतो. विद्यार्थ्यांमधील काही उणीवा दूर करुन त्याच्यातील सुप्त गुणांना उजाळा देऊन ते जबाबदार, संयमी व अष्टपैलू समाजघटक म्हणून पुढे यावेत यासाठी येथे सर्व प्रकारचे प्रयत्न केले जातात. अभ्यासक्रमाबरोबर इतर उपक्रमातही विद्यार्थ्यांनी हिरीरीने भाग घ्यावा यासाठी आमच्या महाविद्यालयात खालील उपक्रमांचे संयोजन करण्यात येते.

१) क्रीडा विभाग २) वाङ्मय, वक्तृत्व व निंबध स्पर्धा मंडळ ३) सामाजिक विज्ञान मंडळ ४) कला व सांस्कृतिक मंडळ ५) भित्तीपत्रक व नियतकालिक मंडळ ६) विज्ञान मंडळ ७) स्पर्धा परीक्षा, व्यवसाय मार्गदर्शन व विद्यार्थी कल्याण मंडळ ८) नियोजन चर्चा मंडळ ९) सहल विभाग १०) आपत्ती व्यवस्थापन समिति ११) वाङ्मय मंडळ १२) वादविवाद मंडळ १३) अंतर्गत तक्रार निवारण समिती १४) रँगिंग प्रतिबंध विभाग १५) विवेक वाहिनी १६) माजी विद्यार्थी संघ १७) राष्ट्रीय सेवा योजना

ग्रंथालय विभाग :

आमचे ग्रंथालय सर्व विषयांच्या दुर्मिळ तसेच अत्याधुनिक ग्रंथांनी सुसज्ज आहे. सर्व विषयांच्या पाठ्यपुस्तके आणि संदर्भ ग्रंथ विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध आहेत.

ग्रंथालयातून विद्यार्थ्याना १) सभासद कार्डावर २) अभ्यासिकेत ओळखपत्रावर ३) पुस्तक पेढीतून पुस्तकांची देवघेव केली जाते. घरी अभ्यासासाठी सभासदास कार्डावर दोन पुस्तके सात दिवसांसाठी दिली जातात. ओळखपत्रावर अभ्यासिकेत बसून पुस्तक वाचण्यासाठी दिले जाते.

ग्रंथालयातून इतर माहिती व नियम ग्रथालयामध्ये मिळू शकतील.

टीप – महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयाचे सभासद होणे. **(Borrow Card)** बंधनकारक आहे.

वसतिगृह :

योग्य सुरक्षितता आणि माफक फी मध्ये मुलींसाठी वसतिगृहाची सोय उपलब्ध आहे.

सरकारी शिष्यवृत्त्या व फी सवलती :

भारत सरकार आणि राज्य सरकार यांच्याकडून मिळण्याऱ्या सर्व शिष्यवृत्त्या व फी सवलती याचा फायदा

या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना मिळतो. प्रत्येक शिष्यवृत्ती व फी सवलती यांना विशिष्ट अटी व मुदत असते.यासंबंधी सरकारी निवेदने येताच त्या सूचना फलकावर लावल्या जातात. अटीस पात्र ठरणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मुदतीत व विहित नमुना अर्जात (Online) आवश्यक ती माहिती भरून जरूर त्या कागदपत्रासह मुदतीत कार्यालयात सादर करण्याची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची असते. यासाठी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी सूचनाफलक पाहणे आवश्यक आहे. शिष्यवृत्ती घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी आपले खाते बँक ऑफ इंडिया, मिरज येथे उघडणे आवश्यक आहे.

शिष्यवृत्त्या व फी सवलत खालीलप्रमाणे :

१) शासननियमानुसार आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना फी सवलत (ई. बी. सी.)

सदरच्या फी सवलतीसाठी विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रू. १,००,०००/- च्या आत असावे लागते. ते उत्पन्न मागील आर्थिक वर्षाचे असावे अन्यथा फी सवलत मंजूर होत नाही. विद्यार्थ्यांनी मा. तहसीलदार यांच्या सही शिक्क्याचा उत्पन्नाचा दाखला आणणे आवश्यक आहे. सदरची सवलत फक्त महाराष्ट्रातील विद्यार्थ्यांना मंजूर होते. या सवलतीसाठी विद्यार्थ्यांची महाविद्यालयातील उपस्थिती ८० टक्के असावी लागते. नसल्यास फी सवलत रद्द होते.

२) प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षकांच्या मुलांना मिळणारी फी सवलत :

आपले आई/वडील प्राथमिक शिक्षक असल्यास गट विकास अधिकाऱ्यांच्या सही शिक्क्याचा दाखला द्यावा लागतो. आपले आई/वडील माध्यमिक शिक्षकाच्या नोकरीत असल्यास शाळेच्या मुख्याध्यापकांच्या सही शिक्क्याचा दाखला द्यावा लागतो.

३) सैनिकांच्या व माजी सैनिकांच्या मुलांना मिळणारी फी सवलत :

ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक लष्करी सेवेत होते किंवा आहेत, त्यांना शासनाकडून शैक्षणिक फी सवलत दिली जाते. अशा विद्यार्थ्यांना विहीत नमुन्यातील फॉर्म आवश्यक त्या कागदपत्रासह कार्यालयात द्यावेत.

४) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मिळणारी फी सवलत आणि शिष्यवृत्ती (SC/ST/OBC/SBC):

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मा. तहसिलदार यांचा जातीचा व उत्पन्नाचा दाखला जोडून विहित नमुन्यात (Online) अर्ज भरून कार्यालयात द्यावेत. नापास विद्यार्थ्यांना परत त्याच वर्गात प्रवेश घेतला असल्यास कोणतीही शिष्यवृत्ती मिळत नाही. भारत सरकारकडूनही मिळणारी शिष्यवृत्ती, उत्पन्न मर्यादेवर अवलंबून असते. शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी पात्र असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना खालील तपशीलाप्रमाणे अर्ज करावेत.

अ) नवीन (Fresh) :

बी. ए./बी. एस्सी./बी. कॉम. भाग-१ या वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या व गतवर्षी शिष्यवृत्ती न मिळालेल्या वर्गातील विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्ती नव्याने मिळण्यासाठी (Online) अर्ज करावा आणि त्यासोबत खालील कागदपत्रे जोडावीत.

अ) गतवर्षी उत्तीर्ण झालेल्या परीक्षेच्या गुणपत्रकाची झेरॉक्स.

ब) तहसिलदार यांचेकडून मिळालेल्या जातीच्या प्रमाणपत्राची (Caste Certificate) झेरॉक्स प्रत.

क) तहसिलदार यांचेकडून मिळालेले मागील वर्षाचे कालावधीचे) उत्पन्न प्रमाणपत्र (Income Certificate) शाळा सोडल्याच्या दाखल्याची झेरॉक्स प्रत, फोटो (Black-White), पालक नोकरी करीत असल्यास संबंधित अधिकाऱ्याचा पगाराचा दाखला. (फॉर्म नं. १६)

ड) आधार कार्ड झेरॉक्स, बँक पासबुक झेरॉक्स तसेच आधार कार्ड बँक खातेशी संलग्न असणे आवश्यक आहे.

नुतनीकरण (Renewal) :

ज्या विद्यार्थ्यांनी गतवर्षी शिष्यवृत्ती प्राप्त केली होती, त्यांनी बी. ए. भाग २/३, बी. एस्सी. भाग २/३, बी. कॉम. भाग २/३ या वर्गात प्रवेश घेतल्यानंतर शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करावा व कागदपत्रे वरीलप्रमाणे जोडावीत.

टीप : गतवर्षी ज्या विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणामध्ये काही कारणामुळे खंड पडला असेल, तर अशा विद्यार्थ्यांनी तहसिलदार यांचेसमोर कोर्ट फी स्टॅम्पवर केलेले प्रतिज्ञापत्र जोडावे. (Affidavit)

५) राष्ट्रीय गुणवत्ता शिष्यवृत्ती :

१२ वी परीक्षेत ७० टक्केहून अधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण मंडळ, पुणे यांचेकडून निवड होऊन दरवर्षी रू. ६००/- इतकी स्कॉलरशिप देण्यात येते. विहित नमुन्यातील अर्ज, त्यांनी कार्यालयात भरून द्यावेत.

६) हिंदी शिष्यवृत्ती :

केंद्र सरकारकडून अहिंदी भाषिकांसाठी हिंदी शिष्यवृत्ती दिली जाते. विहित नमुन्यातील अर्ज भरून कार्यालयात द्यावेत.

७) अपंग शिष्यवृत्ती :

शारीरिकदृष्ट्या ४० टक्के अपंगत्त्व असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शासनाकडून अपंग शिष्यवृत्ती दिली जाते. अशांना किमान ४० टक्के गुण असणे आवश्यक आहे. विहित नमुन्यातील अर्ज, जिल्हा शल्य चिकित्सकांच्या सही शिक्क्यानिशी कार्यालयात भरून द्यावेत.

८) शिवाजी विद्यापीट गुणवत्ता शिष्यवृत्ती :

शिवाजी विद्यापीठाकडून मागील वर्षाच्या गुणवत्तेनुसार 'गुणवत्ता शिष्यवृत्ती' व आर्थिकदृष्ट्या विद्यार्थ्यासाठी शिष्यवृत्ती प्रदान केली जाते.

९) अर्ध मागधी शिष्यवृत्ती

इतर पारितोषिके :

अ) बी. ए. / बी. एस्सी. भाग -३ मध्ये विद्यापीठ परिक्षेत सर्वांत अधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांस ''कै. डी. बी. चौगुले पारितोषिक'', संस्थापक सेक्रेटरी यशवंत शिक्षण संस्था यांचे स्मरणार्थ प्रा. श्रीमती विजया गाठ यांचेकडून रोख रक्कम स्वरूपात दिली जाते.

ब) शिवाजी विद्यापीठ परीक्षेमध्ये महाविद्यालयात बी. एस्सी. भाग -२ मधील गणित या विषयामध्ये सर्वांत अधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांस Excellence Awards in Mathematics in the memory of Late. V. T. Dukane पारितोषिक दिले जाते.

परीक्षा विषयक :

विद्यापीठाच्या विविध परीक्षांना बसण्यापूर्वी प्रत्येक विद्यार्थ्यांने खालील अटीची पुर्तता करणे आवश्यक आहे.

१) महाविद्यालयातील कामकाजाच्या एकूण दिवसांपैकी प्रत्येक सत्रात किमान ८०% उपस्थिती असलीच पाहिजे. अन्यथा अशा विद्यार्थ्यांचा विद्यापीठ परीक्षेचा फॉर्म विद्यापीठ नियमानुसार भरता येणार नाही.

२) बी. ए./बी. कॉम./बी. एस्सी. भाग-१ साठी शारीरिक शिक्षण सक्तीचे असून वर्षाचे शेवटी या विषयाचे १० गुण परीक्षेच्या निकालात विद्यापीठ नियमानुसार दिले जातात.

पर्यावरणशास्त्र :- (Environment Science)

सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशान्वये (७२/१९८८) आणि यु. जी. सी. ने बंधनकारक केल्यानुसार सन २००५-०६ या शैक्षणिक वर्षापासून पर्यावरणशास्त्र (Environment Science) हा सक्तीचा विषय अभ्यासणे बी. ए. भाग २ च्या सर्व विद्यार्थ्यांना बंधनकारक आहे. या विषयाची परीक्षा शैक्षणिक वर्षाच्या दुसऱ्या सत्रात होईल. या कोर्ससाठी एकूण १०० गुणांची परीक्षा असेल ज्यामध्ये ३० गुण हे फिल्ड प्रोजेक्ट वर्कसाठी असतील.

विद्यापीठाची पदवी संपादन करणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांस पर्यावरण अभ्यास विषय उत्तीर्ण होणे बंधनकारक आहे. एखादा विद्यार्थी पदवी परीक्षेत उत्तीर्ण झाला आणि पर्यावरण अभ्यास विषयाच्या परीक्षेत अनुत्तीर्ण झाला तर त्याला विद्यापीठाकडून पदवी प्रमाणपत्र दिले जात नाही याची सर्व विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

२) महाविद्यालयाची सर्व फी भरलेली असली पाहिजे. ग्रंथालय, जिमखाना, प्रयोगशाळा इत्यादी अन्य विभागाचे थकबाकी नसल्याबद्दलचे (No dues) प्रमाणपत्र सादर केले पाहिजे.

३) बी. ए./बी. एस्सी./बी. कॉम. भाग-१ या वर्गामध्ये प्रवेश घेतलेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांने आपली पात्रता प्रमाणपत्र विषयक सर्व पूर्तता नेमून दिलेल्या वेळेत करणे आवश्यक आहे. या प्रमाणपत्राच्या पूर्ततेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची राहील आणि ती पार न पाडल्यामुळे जर त्यांना विद्यापीठ परीक्षेत बसता आले नाही तर त्याबद्दल महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.

४) प्रत्येक विद्यार्थ्यांने आपली पात्रता विद्यापीठाकडून मंजूर झाली आहे की नाही हे कार्यालयाशी संपर्क साधून खात्री करून घ्यावी. पात्रतेची सर्वस्वी जबाबदारी विद्यार्थ्यांची राहील.

वरील सर्व बाबींची पूर्तता झाल्याखेरीज विद्यार्थ्याला विद्यापीठ परीक्षा फॉर्म भरता येणार नाही आणि जरी फॉर्म भरला गेला तरी परीक्षेपूर्वी तो फॉर्म विद्यापीठाकडून परत मागविण्यात येईल. त्यामुळे होणाऱ्या सर्व प्रकारच्या नुकसानीस महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.

शिस्त :

१) महाविद्यालयाच्या ओळखपत्रा शिवाय महाविद्यालयात प्रवेश दिला जाणार नाही.

२) महाविद्यालयाशी संबंधित नसणाऱ्या मित्र मैत्रिणींना, विद्यार्थी-विद्यार्थिनींनी महाविद्यालयाच्या आवारात आपल्या सोबत आणू नये.

३) प्राचार्यांच्या लेखी अनुमतीशिवाय विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाच्या परिसरात कोणतीही सभा, व्याख्याने किंवा अन्य कार्यक्रम आयोजित करता येणार नाहीत आणि संघटना स्थापन करता येणार नाही.

४) जिमखान्यातील साहित्य, ग्रंथालयातील पुस्तके व अन्य अभ्याससामुग्री, महाविद्यालयातील फर्निचर आणि इतर मालमत्तेला एखाद्या विद्यार्थ्यांकडून नुकसान पोहोचल्यास त्याची भरपाई आणि शासन याबद्दल सदर विद्यार्थी आणि त्यांचे पालक यांना जबाबदार धरण्यात येईल.

५) महाविद्यालयात प्रवेश घेतल्यापासून आठ दिवसाच्या आत प्रत्येक विद्यार्थी/विद्यार्थिनीने आपले ओळखपत्र तयार करून घेतले पाहिजे. सदरचे ओळखपत्र विद्यार्थ्याने/विद्यार्थिनीने महाविद्यालयात वावरत असताना परिधान करणे बंधनकारक आहे. तसे आढळून न आल्यास त्याच्यावर शिस्तभंगाची कारवाई केली जाईल व प्रतिदिन रक्कम स्वरुपात दंड आकारला जाईल.

५) ज्या विद्यार्थ्यांना कॅरेक्टर सर्टिफिकेट, बोनाफाईड सर्टिफिकेट, पासिंग सर्टिफिकेट, ट्रान्स्फर सर्टिफिकेट वगैरे दाखले पाहिजे असतील, त्यांनी तशा प्रकारचा अर्ज योग्य त्या शुल्कासहित कार्यालयात किमान तीन दिवस आधी केला पाहिजे.

६) महाविद्यालयाची शिस्त व त्यासंबंधीच्या नियमांचे उल्लंघन करून बेशिस्त आणि बेजाबाबदार वर्तन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांविरूध्द आवश्यक ती कडक कारवाई केली जाईल.

७) वर उल्लेख केलेले आणि यापुढे वेळोवेळी करण्यात येणारे विशेष नियम हे या महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्याला बंधनकारक असून ते प्रत्येक विद्यार्थ्यास व त्याच्या पालकास मान्य आहेत असे गृहित धरण्यात आलेले आहे.

८) महाविद्यालयाच्या प्रवेशाकरिता व इतर कामकाजासाठी खोटी कागदपत्रे पुरविल्यास तो फौजदारी गुन्हा आहे याची नोंद घ्यावी.

९) महाविद्यालयाच्या कोणत्याही भिंती, बेंच किंवा ग्रंथालयातील पुस्तके यावर कसलेही लिखाण करू नये, तसे आढळून आल्यास जबर दंड आकारला जाईल.

१०) विद्यापीठ अनुदान आयोग व सर्वोच्च न्यायालय, दिल्ली व महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार शैक्षणिक संस्थांमध्ये घडणाऱ्या रॅगिंगला आळा घालण्यासाठी कायदा करण्यात आला आहे. रॅगिंगमध्ये सहभागी असणाऱ्या संबंधितांवर कायद्यातील तरतुदीनुसार कारवाई केली जाईल.

११) महाराष्ट्र नागरी विद्यापीठ कायदा २०१६ त्यानुसार तयार केलेले नियम सर्व विद्यार्थ्यांना लागू राहतील.

१२) विद्यार्थ्यांचा वार्षिक स्नेहसंमेलन कार्यक्रम करणे महाविद्यालय प्रशासनावर बंधनकारक नाही.

१३) महाराष्ट्र शासन निर्णय क्र. पी. आर. ई २००९/प्र. क्र. ८९/१ मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई दि. १८ फेब्रुवारी २००९ निर्णयानुसार महाविद्यालय आवारामध्ये व वर्गामध्ये मोबाईल फोन (भ्रमणध्वनी)वापरू नये. वापरताना आढळल्यास रू.१००/- प्रमाणे दंड आकारण्यात येईल व शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.

१४) सर्व राष्ट्रीय सणादिवशी आयोजित केल्या जाणाऱ्या कार्यक्रमांना विद्यार्थ्यांची उपस्थिती बंधनकारक आहे.

१५) सर्व विद्यार्थ्यांनी नियमित नोटीस बोर्ड पहाणे आवश्यक आहे, नोटीस बोर्ड न पाहिल्यास होणाऱ्या नुकसानीस महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.

१६) प्रवेशीत प्रत्येक विद्यार्थ्याने ग्रंथालय सभासद होणे अनिवार्य आहे. त्याची फी रु. ५०/- राहील.

१७) वर्गात नियमित उपस्थित राहणे सक्तीचे आहे. (Compulsory Regular Attendance.)

१८) एखाद्या दिवशी गैरहजर राहिल्यास पालकांनी प्रत्यक्ष येऊन भेटल्याशिवाय वर्गात बसू दिले जाणार नाही. त्यामुळे होणाऱ्या नुकसानीबद्दल वर्गशिक्षक जबाबदार राहणार नाहीत.

१९) पालकांना भेटायला सांगितले असता, त्वरीत पालकांनी संबंधीत शिक्षकांना भेटणे आवश्यक आहे. पालकांना स्वत: भेटायला वेळ मिळत नसेल तर अशा विद्यार्थ्यांनी आमचेकडे प्रवेश घेऊ नये.

२०) वर्गात वेळेत येणे आवश्यक आहे. उशीरा येणाऱ्यांना वर्गात बसू दिले जात नाही.

२१) वर्ग सुटल्यानंतर ताबडतोब घरी जायचे आहे. गप्पा मारत टाईमपास करणाऱ्यांना आमचेकडे प्रवेश नाही.

२२) वाहन/सायकल चोरीला गेल्यास महाविद्यालय जबाबदार असणार नाही. वाहन स्वत:च्या जबाबदारीवर आणावे.

२३) शासनाकडून वेळोवेळी येणाऱ्या विविध उपक्रम व विद्यार्थी विकास योजनासंदर्भातील बाबी विद्यार्थ्यांसाठी बंधनकारक आहेत.

५) ज्या विद्यार्थ्यांना कॅरेक्टर सर्टिफिकेट, बोनाफाईड सर्टिफिकेट, पासिंग सर्टिफिकेट, ट्रान्स्फर सर्टिफिकेट वगैरे दाखले पाहिजे असतील, त्यांनी तशा प्रकारचा अर्ज योग्य त्या शुल्कासहित कार्यालयात किमान तीन दिवस आधी केला पाहिजे.

६) महाविद्यालयाची शिस्त व त्यासंबंधीच्या नियमांचे उल्लंघन करून बेशिस्त आणि बेजाबाबदार वर्तन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांविरूध्द आवश्यक ती कडक कारवाई केली जाईल.

७) वर उल्लेख केलेले आणि यापुढे वेळोवेळी करण्यात येणारे विशेष नियम हे या महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्याला बंधनकारक असून ते प्रत्येक विद्यार्थ्यास व त्याच्या पालकास मान्य आहेत असे गृहित धरण्यात आलेले आहे.

८) महाविद्यालयाच्या प्रवेशाकरिता व इतर कामकाजासाठी खोटी कागदपत्रे पुरविल्यास तो फौजदारी गुन्हा आहे याची नोंद घ्यावी.

९) महाविद्यालयाच्या कोणत्याही भिंती, बेंच किंवा ग्रंथालयातील पुस्तके यावर कसलेही लिखाण करू नये, तसे आढळून आल्यास जबर दंड आकारला जाईल.

१०) विद्यापीठ अनुदान आयोग व सर्वोच्च न्यायालय, दिल्ली व महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार शैक्षणिक संस्थांमध्ये घडणाऱ्या रॅगिंगला आळा घालण्यासाठी कायदा करण्यात आला आहे. रॅगिंगमध्ये सहभागी असणाऱ्या संबंधितांवर कायद्यातील तरतुदीनुसार कारवाई केली जाईल.

११) महाराष्ट्र नागरी विद्यापीठ कायदा २०१६ त्यानुसार तयार केलेले नियम सर्व विद्यार्थ्यांना लागू राहतील.

१२) विद्यार्थ्यांचा वार्षिक स्नेहसंमेलन कार्यक्रम करणे महाविद्यालय प्रशासनावर बंधनकारक नाही.

१३) महाराष्ट्र शासन निर्णय क्र. पी. आर. ई २००९/प्र. क्र. ८९/१ मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई दि. १८ फेब्रुवारी २००९ निर्णयानुसार महाविद्यालय आवारामध्ये व वर्गामध्ये मोबाईल फोन (भ्रमणध्वनी)वापरू नये. वापरताना आढळल्यास रू.१००/– प्रमाणे दंड आकारण्यात येईल व शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.

१४) सर्व राष्ट्रीय सणादिवशी आयोजित केल्या जाणाऱ्या कार्यक्रमांना विद्यार्थ्यांची उपस्थिती बंधनकारक आहे.

१५) सर्व विद्यार्थ्यांनी नियमित नोटीस बोर्ड पहाणे आवश्यक आहे, नोटीस बोर्ड न पाहिल्यास होणाऱ्या नुकसानीस महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.

१६) प्रवेशीत प्रत्येक विद्यार्थ्याने ग्रंथालय सभासद होणे अनिवार्य आहे. त्याची फी रु. ५०/– राहील.

१७) वर्गात नियमित उपस्थित राहणे सक्तीचे आहे. (Compulsory Regular Attendance.)

१८) एखाद्या दिवशी गैरहजर राहिल्यास पालकांनी प्रत्यक्ष येऊन भेटल्याशिवाय वर्गात बसू दिले जाणार नाही. त्यामुळे होणाऱ्या नुकसानीबद्दल वर्गशिक्षक जबाबदार राहणार नाहीत.

१९) पालकांना भेटायला सांगितले असता, त्वरीत पालकांनी संबंधीत शिक्षकांना भेटणे आवश्यक आहे. पालकांना स्वत: भेटायला वेळ मिळत नसेल तर अशा विद्यार्थ्यांनी आमचेकडे प्रवेश घेऊ नये.

२०) वर्गात वेळेत येणे आवश्यक आहे. उशीरा येणाऱ्यांना वर्गात बसू दिले जात नाही.

२१) वर्ग सुटल्यानंतर ताबडतोब घरी जायचे आहे. गप्पा मारत टाईमपास करणाऱ्यांना आमचेकडे प्रवेश नाही.

२२) वाहन/सायकल चोरीला गेल्यास महाविद्यालय जबाबदार असणार नाही. वाहन स्वत:च्या जबाबदारीवर आणावे.

२३) शासनाकडून वेळोवेळी येणाऱ्या विविध उपक्रम व विद्यार्थी विकास योजनासंदर्भातील बाबी विद्यार्थ्यांसाठी बंधनकारक आहेत.

Yashwant Shikshan Sanstha's

MIRAJ MAHAVIDYALAYA, MIRAJ.

Details of Teaching Faculty

Subject	Sr. No.	Name	Quallification	Type of Appointment	Teaching Experience	Date of retirement
Zoology	1	Dr. Mrs.Yasmeen Dastagir Mundaganur	M.Sc. Ph.D	F. T. Regular	28	30/09/2025
English	2	Dr. Prakash Anna Patil	M.A. Ph. D.	F. T. Regular	28	30/05/2026
Hindi	3	Dr. Shaheen Ajaj Jamadar	M.A.,M.Phil., Ph.D	F. T. Regular	28	31/05/2027
Psychology	4	Mr. Sanjaykumar Raghunath Waingade	M.A.	F. T. Adhoc	29	31/07/2027
English	5	Mr. Arun Duryodhan Pachore	M. A.	F. T. Adhoc	28	31/03/2028
Physical Director	6	Mr. Sanjay Anantrao Patil	B.Com, M P Ed	F. T. Regular	30	31/05/2028
History	7	Dr. Suvarna Prakash Patil	M.A. Ph. D.	F. T. Regular	28	31/05/2028
Geography	8	Prof. (Dr.) Gaikwȧd Shrikrishna Baburao	M.A.,M.Phil., Ph.D	F. T. Regular	28	30/06/2028
Sociology	9	Mr. Gurav Milind Madhukar	M. A.	F. T. Adhoc	28	31/12/2028
Physics	10	Dr. Smt. Sunanda Chandramohan Yadav	M.Sc. Ph.D	F. T. Regular	28	31/03/2030
Botany	11	Mr. Rajkumar Pandurang Medsinge	M.Sc.	F. T. Adhoc	28	30/11/2030
Chemistry	12	Dr. Ramesh Shrimant Yalgudre	M.Sc. Ph.D	F. T. Regular	28	30/04/2032
State	13	Mr. Ashokkumar Bapurao Patil	M.Sc.	F. T. Adhoc	27	31/05/2029
Chemistry	14	Shri. Ravindra Namdev Dhale	M.Sc.	F. T. Adhoc	27	31/05/2028
Marathi	15	Mr. Avinash Appa Bhore	M.A. M. Phil.	F. T. Regular	27	30/06/2030
Botany	16	Mrs. Shubhangi Pradeep Patil	M.Sc.	F. T. Adhoc	27	31/01/2031
Libraran	17	Mrs. Jamila Ladji Nadaf	M.A. M. Lib.	F. T. Adhoc	27	31/07/2031
Economics	18	Dr. Baban Shankar Satpute	M.A.,M.Phil., Ph.D	F. T. Regular	27	31/05/2032
Hindi	19	Dr. Rajendra Dhanappa Jeur	M.A., Ph.D	F. T. Regular	27	31/05/2027
Geography	20	Mr. Sharadchandra Anandrao Kharat	M.A.	F. T. Adhoc	26	31/12/2027
Phisics	21	Dr. Chandrakant Tamanna More	M.Sc. Ph.D	F. T. Regular	26	31/05/2029
History	22	Dr. Shridhar Bhausaheb Shinde	M.A. M. Phil.	F. T. Regular	25	31/05/2030
Zoology	23	Dr. Nitin Dadasaheb Potphode	M.Sc. Ph.D	F. T. Regular	25	30/04/2035
Microbiology	24	Dr. Vinay Vasantrao Chougule	M.Sc. Ph.D	F. T. Regular	24	31/08/2036
Political Science	25	Dr. Mrs.Urmila Mahesh Chavan	M.A.,M.Phil., Ph.D	F. T. Regular	24	31/07/2033
Microbiology	26	Dr. Shashikant Nivrutti Kamble	M.Sc.	F. T. Regular	23	30/06/2030
Chemistry	27	Mr. Ankush Gautam Thate	M.Sc. NET.	F. T. Regular	11	31/10/2046
Marathi	28	Dr Laxman Sarjerao Shinde	M.A. Ph. D.	F. T. Regular	2	31/12/2039

Commerce Department

Details of Teaching Faculty

Sr. No	Full Name	Qualification	Type of Appointment	Teaching Experience
1	Dr. Rajendra Dhanappa Jeur	M.A. , Ph.D (Economics)	Full Time Regular	27 Years
2	Miss. Pooja Bhausaheb Gaikwad	M.A.(Economics)	Temproary	8 Years
3	Mr. Vishal Shrirang Ghorpade	M.A. (Economics) , Ph.D (Pursuing)	Temproary	7 Years
4	Mrs. Krishna Rhuturaj Mane	M.Com.(Accountancy) , MBA (Finance), M.A (Economics)	Temproary	11 Years
5	Mr. Prashant Babar Bhandare	M.A. (English) , M.Ed. , SET , MBA (HR & Agri Busi) , Ph.D (Pursuing)	Temproary	14 Years
6	Miss. Smita Shantinath Kerimane	M.Com.(Accountancy) , M.A. (Economics)	Temproary	8 Years
7	Miss. Priyanka Vishwanath Dhule	M.Com.(Accountancy)	Temproary	2 Years
8	Mrs. Pooja Shrihari Kulkarni	LL.B. , LL.M.	Temproary	7 Years
9	Mrs. Madhura Mangesh Sutar	M.Sc. (Stat)	Temproary	10 Years

यशवंत शिक्षण संस्थेचे

मिरज महाविद्यालय, मिरज

(कला, विज्ञान व वाणिज्य)

शासकीय दुध डेअरी शेजारी, बुधगांवकर मळा, मिरज – ४१६ ४१०

प्रतिज्ञापत्र

माझे संपूर्ण नांव श्री./कुमारी ______________________________ असून मला आपल्या महाविद्यालयात सन २० –२० या शैक्षणिक वर्षात________या वर्गात प्रवेश घेण्याची इच्छा आहे. मी महाविद्यालयातील प्रवेश प्रक्रिया, परीक्षेचे नियम व महाविद्यालयातील शिस्त इ. संदर्भातील सर्व नियम वाचले असून ते मला मान्य आहेत. शिवाजी विद्यापीठाच्या नियमानुसार परीक्षा फॉर्म भरण्यासाठी मला वर्गात तासाला / प्रात्यक्षिकासाठी ८०% उपस्थित असणे आवश्यक आहे यांची माहिती मला असून मी तासाला / प्रात्यक्षिकासाठी ८०% उपस्थित राहीन याची हमी देत आहे. महाराष्ट्र शासन, शिवाजी विद्यापीठ आणि महाविद्यालयाकडून वर्षभरात निर्गमित केलेले सर्व नियम मला मान्य आहेत. महाविद्यालयात कोणतेही गैरवर्तन करणार नाही. जर अशा प्रकारची कृती माझ्याकडून झाल्यास महाविद्यालयाने केलेली कारवाई मला मान्य आहे.

महाविद्यालयाच्या नियमानुसार चाचणी मरीक्षा, सहामाही परीक्षा इ. अंतर्गत परीक्षांना माझा पाल्य उपस्थित राहील. विद्यार्थ्यांनी सतत अभ्यासात राहून वार्षिक परीक्षेत चांगले गुण मिळविणेसाठी अंतर्गत परीक्षांचा उपयोग चांगला होतोहे मला मान्य आहे. तसेच माझा पाल्य उपरोक्त सर्व परीक्षांना गैरहजर राहीला किंवा परीक्षे उपस्थित राहून नापास झाला तर महाविद्यालय जो दंड आकारेल तो दंड भरण्यास आमची कोणतीही तक्रार असणार नाही. तसेच आपल्या महाविद्यालयात स्नेहसंमेलन होत नाही. त्याऐवजी वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ होईल, यांची मला कल्पना आहे.

दिनांक :

विद्यार्थ्यांची सही

नांव

मोबाईल नंबर

पालकाची सही

पालकांचे नांव

मोबाईल नंबर

No.

Yashwant Shikshan Sanstha's

Miraj Mahavidyalaya, Miraj

YEAR : 2024-25

IDENTITY CARD INFORMATION

Attach your recent colour photo here

फोटो स्टेपल करु नये. डिंकानेच चिकटवावा.

Signature

Student's Name (Surname First) ....

....

Class :.. Roll No. : ....

Date of Birth : .... Mob. No. : ....

Address : ....

....

E-mail - ....

Blood Group - ....

College CIN No. ....

ANNEXURE - I
AFFIDAVIT BY THE STUDENT

1) ____

(Full Name of Student with admission / registration / enrolment number______________

S/o. d/o. Mr./Mrs./Ms. ____ having

been admitted to________________________________(name of the institution) have received a copy of the UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009, (hereinafter called the "Regulations") carefully read and fully understood the provisions contained in the said Regulations.

2) I have, in particular, perused clause 3 of the Regulations and am aware as to what constitutes ragging.

3) I have also, in particular, perused clause 7 and clause 9.1 of the Regulations and am fully aware of the penal and administrative action that is liable to be taken against me in case I am found gulity of or abetting ragging, actively or passively, or being part of a conspiracy to promote ragging.

4) I hereby solemnly aver and undertake that
   a) I will not indige in any behaviour or act that may be constituted as ragging under clause 3 of the Regulations.
   b) I will not participate in or abet in or propagate through any act of commission or omission that may be constituted as ragging under cluse 3 of the Regulations.

5) I here by affirm that, if found guilty of ragging, I am liable for punishment according to cluase 9.1 of the Regulations, without prejudice to any other criminal action that may be taken against me under any penal law or any law for the time being in force.

6) I hereby declare that I have not been expelled or debarred from admission in any institution in the country of being found guilty of, abetting or being part of a conspiracy to promote, ragging, and further affirm that, in case the declaration is found to be untrue, I am aware that my admission is liable to be cancelled.

Declared this____________day of_____________ month of____________ year.

____
Signature of deponent

Name

VERIFICATION

Verified that the contents of this affidavit are true to the best of my knowledge and no part of the affidavit is false and nothing has been concealed or misstated there in.

Verified at ___________(Place) on this the _______day of________month of________ year.

____
Signature of deponent

Solemnly affirmed and signed in my presence on this the (day) of (month) (year) after reading the contents of this affidavit.

OATH COMMISSIONER

ANNEXURE - II
AFFIDAVIT BY PARENT / GURDIAN

1) Mr./Mrs./Ms.____ (Full Name of Parent/Guardian) father/mother/guardian of,________________________ (full name of student with admission /registration/enrolment number), having been admitted to (namee of the institution)____________________ have received a copy of the UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009, (hereinafter called the "Regulations") carefully read and fully understood the provisions contained in the said Regulations.
2) I have, in particular, perused clause 3 of the Regulations and am aware as to what constitutes ragging.
3) I have also, in particular, perused clause 7 and clause 9.1 of the Regulations and am fully aware of the penal and administrative action that is liable to be taken against my ward in case he/she is found gulity of or abetting ragging, actively or passively, or being part of a conspiracy to promote ragging.
4) I hereby solemnly aver and undertake that
   a) My ward will not indulge in any behaviour or act that may be constituted as ragging under clause 3 of the Regulations.
   b) My ward will not participate in or abet in or propagate through any act of commission or comission that may be constituted as ragging under cluase 3 of the Regulations.
5) I here by affirm that, if found guilty of ragging, my ward is liable for punishment according to cluase 9.1 of the Regulations, without prejudice to any other criminal action that may be taken against my ward under any penal law or any law for the time being in force.
6) I hereby declare that my ward has not been expelled or debarred from admission in any institution in the country on account of being found guilty of, abetting or being part of a conspiracy to promote, ragging, and further affirm that, in case the declaration is found to be untrue, the admission of my ward is liable to be cancelled.

Declared this____________day of______________ month of____________ year.

____

Signature of deponent

Name

Address

Telephone / Mobile No.

VERIFICATION

Verified that the contents of this affidavit are true to the best of my knowledge and no part of the affidavit is false and nothing has been concealed or misstated there in.

Verified at __________(Place) on this the ______day of_______month of _______ year.

Solemnly affirmed and signed in my presence on this the (day) of (month) (year) after reading the contents of this affidavit.

____

Signature of deponent

OATH COMMISSIONER

DECLARATION

As per the provision in the Maharashtra Public University Act 2016, I Shri/Smt.................................. applied/admitted for......................Course in the subject of.........................hereby sign a declaration to the effect that, I submit myself to the disciplinary jurisdiction of the Vice-chancellor or any other authority or body concerned and shall observe and abide by the rules or supplementary rules made by the said officers, authorities or bodies in that behalf from time to time.

Place :

Signature of the Applicant

Date :

यशवंत शिक्षण संस्थेचे

मिरज महाविद्यालय, मिरज

।। ज्ञानम् परम् दैवतम् ।।

स्वच्छता विषयक फॉर्म

वर्ष २०   - २०

महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र विभाग परिपत्रक क्रं. संकीर्ण २०११/१०३/११ मशि -३ मंत्रायल मुंबई ४०००३२ दि. १८/४/२०११

प्रवेश घेताना महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी त्यांना असणाऱ्या स्वच्छताविषयक सवयी तसेच त्यांच्या घरी असणाऱ्या स्वच्छता विषयक सुविधांची माहिती भरण्याचा नमुना.

१	नांव	
२	कायम रहिवासाचा पत्ता	
३	कुटुंबाची माहिती	कुटुंबातील सदस्यांची संख्या - शौचालयाची वापर करणाऱ्यांची संख्या -
४	शौचालयाची उपलब्धता	आहे ☐ नाही ☐ शौचालयाची उपलब्धता नसल्यास कारण -
५	हात धुण्याची सवय	जेवणापुर्वी- आहे ☐ नाही ☐ असल्यास - साबणाने ☐ पाण्याने ☐ इतर ☐ शौचानंतर - आहे ☐ नाही ☐ असल्यास - साबणाने ☐ पाण्याने ☐ इतर ☐
६	वचननामा	शौचालयाची आवश्यकता व त्याचा सातत्याने वापर करण्याबाबतचे संस्थेने केलेले आवाहन मी वाचले व त्याबाबतचे महत्त्व मला मनापासून पटले आहे मी याचे महत्त्व माझ्या घरातील सर्वांना समजावून सांगुन येत्या तीन महिन्यात माझ्या घरी शौचालय बांधेन व सर्वजण त्याचा नियमित वापर करण्याचे वचन मी संस्थेस देत आहे.

दिनांक :-

स्वाक्षरी -

वर्ग -

रोल नं. -

मतदार प्रमाणपत्र / हमीपत्र

''मी दि.१/१/२०२४ रोजी १८ वर्षाचा झालो/झाली आहे किंवा होणार आहे. १८ वर्ष पुर्ण झाल्याबरोबर मी माझे नाव मतदार यादीत नोदवून घेणार आहे. तशी मी प्रतिज्ञा करतो/करते. यासाठी सोबत जोडलेला नमुना ६/७/८/८ अ व्यवस्थितपणे भरलेला आहे.''

सही

यशवंत शिक्षण संस्था, सांगली (कुपवाड) संचलित

मिरज महाविद्यालय, मिरज.

(कला, वाणिज्य व विज्ञान)

शासकीय दूध डेअरी शेजारी, ७९५/अ, बुधगांवकर मळा, मिरज ४१६ ४१०.

दूरध्वनी : (०२३३) २२११९१९.

महाविद्यालयाची वैशिष्ठ्ये

- २०१९ मध्ये नॅक व्दारा 'बी +' मानांकन प्राप्त
- तज्ञ व अनुभवी प्राध्यापक वर्ग
- सुसज्य व स्वतंत्र प्रयोगशाळा
- उत्कृष्ठ निकालांची परंपरा
- सर्व सोयीनीयुक्त निसर्गरम्य वातावरण व स्वत:ची इमारत
- समृद्ध ग्रंथालय व अभ्यासिका.
- सर्व सोयीनीयुक्त मुलींचे वसतीगृह
- १२ वी बोर्ड परीक्षेमध्ये अधिक गुणवत्तेसाठी टेस्ट सिरीज उपक्रम
- सर्व खेळांची सोय, भव्य क्रीडांगण, अद्ययावत जीम
- 'यशवंत' स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र
- मध्यवर्ती बसस्थानक मिरज, मिरज मिशन हॉस्पिटल सांगली-मिरज रोडपासून अगदी जवळ
- विद्यापीठ अनुदान आयोग, दिल्ली यांच्या मान्यतेने खालील करीअर ओरिएंटेल कोर्सेस सुरु आहेत. त्यांचा विद्यार्थ्यांना समांतर लाभ घेता येईल.

1) Certificate Course in Communication Skill in English
2) Career and Councilling cell
3) COC in Hospital & Waste Management
4) COC in Information Technology
5) COC in Plant Tissue Culture

पदवीसाठी विशेष स्तरावरील खालील विषयांची सोय

- कला : मराठी, हिंदी, इंग्रजी, भूगोल, इतिहास, मानसशास्त्र
- विज्ञान : पदार्थविज्ञान, रसायनशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र, सूक्ष्मजीवशास्त्र व संगणकशास्त्र

तसेच २००७-२००८ पासून बी.सी.ए. हा अद्ययावत सोयींनीयुक्त नवीन कोर्स सुरु झालेला आहे. या कोर्ससाठी १२वी कला,विज्ञान व वाणिज्य शाखेच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश परीक्षेनंतर गुणानुक्रमे प्रवेश दिला जाईल.

प्रवेशासाठी माहितीपत्रक व प्रवेश अर्ज महाविद्यालयात सकाळी ९ ते २ या वेळेत उपलब्ध इच्छुकांनी त्वरीत संपर्क साधून प्रवेश निश्चित करावा.

डॉ. ए. आर. जाधव
प्राचार्य

यशवंत शिक्षण संस्था, सांगली-कुपवाड संचलित

विविध शाखा

दे.भ. आर.पी.पाटील माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, कुपवाड.	(0233) 2346804
स्वातंत्र्यवीर ने.स.चौगुले माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, भोसे.	(0233) 2257248
श्रीमान ना.ता.सगरे विद्यालय, हिंगणगांव (तांत्रिक विभागासह)	(0233) 226046
टाकळी बोलवाड हायस्कूल, टाकळी.	(0233) 2258206
श्रीमती सोनाबाई आण्णासो पाटील कन्या शाळा, कुपवाड.	(0233) 2346134
तानंग हायस्कूल, तानंग.	(0233) 2276122
मिरज महाविद्यालय, मिरज (कला, वाणिज्य व विज्ञान) आणि एम.सी.व्ही.सी. (वरिष्ठ विभाग व कनिष्ठ विभाग)	(0233) 2211919
बालमंदिर, कुपवाड.	(0233) 2346134
नवजीवन प्राथमिक शाळा, एम.आय.डी.सी.मिरज	(0233) 2346804
मालती नेमिनाथ चौगुले कन्या शाळा व उच्च माध्यमिक विद्यालय, आरग.	(0233) 2264664